



نظرسنجی تلفنی از متأهلان شهر تهران پیرامون
جایگاه آگاهی و مطالعه والدین درباره تربیت فرزندان

نظرسنجی تلفنی از متأهلان شهر تهران پیرامون
جایگاه آگاهی و مطالعه والدین درباره تربیت فرزندان

مرکز افکارسنجی و رصدفرهنگی





نظرسنجی تلفنی از متأهلان شهر تهران پیرامون

جایگاه آگاهی و مطالعه والدین درباره تربیت فرزندان

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

مجری طرح: مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی

ناظران گزارش: صغری مغان و مهدیه احسانی

ارائه‌دهنده: هادی مصدق

ویراستار ادبی: حبیب راثی‌تهرانی

طراح جلد: علی خورشیدپور

صفحه‌آرا: سیدمهدی آل‌یاسین

نوبت چاپ: اول - فروردین ۱۳۹۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپخانه: فام‌تصویر

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.

در صورت تخلف پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولیعصر(عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

سندوق پستی ۶۴۷۴ - ۱۴۱۵۵ تلفن ۸۸۹۰۲۲۱۳ دورنگار ۸۸۸۹۳۰۷۶ Email: Nashr@ric.ir

فهرست مطالب

۱۱ سخن ناشر
۱۳ چکیده

فصل اول - کلیات تحقیق

۱۹ بیان مسئله
۲۲ اهمیت، ضرورت و اهداف تحقیق
۲۴ پرسش آغازین
۲۴ اهداف تحقیق
۲۵ اهداف جزئی

فصل دوم - ادبیات تحقیق

۲۹ بررسی ادبیات موضوع
۳۰ چارچوب نظری
۳۰ هایدی روزن باوم
۳۲ آگوست کنت
۳۲ پارسونز
۳۳ بلومر
۳۴ پاترسون
۳۵ انواع خانواده

- الف- خانواده سهل انگارانه و بی تفاوت ۳۵
- ب- خانواده دیکتاتوری ۳۵
- ج- خانواده دموکراتیک ۳۶

فصل سوم - روش تحقیق

- روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات ۳۹
- تعریف متغیرها ۳۹
- محورهای تحقیق ۴۰
- حجم نمونه ۴۱
- جامعه آماری ۴۲

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق

- جنسیت ۴۵
- سن ۴۶
- تحصیلات ۴۷
- شغل ۴۹
- اصالت خانوادگی ۵۰
- محل تولد ۵۱
- مدت زمان سکونت در تهران ۵۲
- سطح درآمد ۵۴
- سن ازدواج ۵۵
- تعداد سالی که از ازدواج گذشته است ۵۶
- همراهان زندگی در منزل ۵۸
- سکونت خویشاوند در نزدیکی محل زندگی ۵۹
- فرزنددار بودن ۶۰
- قابل اتکاترین منبع جهت مشاوره پیرامون تربیت فرزندان ۶۱
- پدر و مادر ۶۱

- دوستان و آشنایان ۶۲
- خواهر و برادر ۶۴
- برنامه‌های صداوسیما ۶۵
- مطبوعات ۶۶
- کتاب و مجلات ۶۷
- مشاوران و صاحب‌نظران ۶۸
- مقایسه پاسخگویان بر حسب منابع مشاوره ۶۹
- تفاوت در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان ۷۰
- شرکت فعال و مستمر در سخنرانی‌ها و همایش‌های مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان
در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و سایر اماکن و میزان اعتماد و
به‌کارگیری از آموزه‌های آن ۷۱
- شرکت در سخنرانی‌ها و همایش‌هایی با موضوع مباحث
تربیتی فرزندان ۷۲
- میزان اعتماد به مباحث تربیتی مطرح شده در سخنرانی‌ها
و همایش‌ها ۷۳
- میزان به‌کارگیری مباحث تربیتی مطرح شده در سخنرانی‌ها و
همایش‌ها در زندگی ۷۴
- دنبال کردن برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان و میزان
اعتماد و به‌کارگیری از آموزه‌های آن ۷۶
- استفاده از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی ۷۷
- میزان اعتماد به مباحث تربیتی مطرح شده در برنامه‌های رادیویی
و تلویزیونی ۷۸
- میزان به‌کارگیری مباحث تربیتی مطرح شده در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در
زندگی ۷۹
- مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان و میزان اعتماد و به‌کارگیری
آموزه‌های آن ۸۰

- ۸۲ مراجعه به مشاور
- ۸۲ میزان اعتماد به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان
- ۸۴ میزان به‌کارگیری راهکارهای مطرح شده از جانب مشاور
- خرید کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل تربیتی فرزندان و میزان اعتماد و
- ۸۵ استفاده از آموزه‌های آن
- استفاده از کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل
- ۸۶ تربیتی فرزندان
- میزان اعتماد به کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل
- ۸۶ تربیتی فرزندان
- میزان به‌کارگیری آموزه‌های کتاب یا مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل
- ۸۸ تربیتی فرزندان
- ۸۹ شرکت و استفاده از منابع
- ۹۰ اعتماد به منابع کسب اطلاعات
- ۹۱ به‌کارگیری منابع در زندگی
- ۹۲ نیاز به انواع اطلاعات در مقوله تربیت فرزند
- ۹۲ اطلاعات علمی
- ۹۴ اطلاعات مذهبی
- ۹۵ اطلاعات فرهنگی
- مقایسه پاسخگویان بر حسب نیاز به انواع اطلاعات در مقوله
- ۹۶ تربیت فرزند
- ۹۷ مهم‌ترین دغدغه والدین گروه سنی ۷ - ۰ سال
- ۹۹ مهم‌ترین دغدغه والدین در حال حاضر در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال
- ۱۰۱ عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن
- ۱۰۱ عوامل اقتصادی
- ۱۰۲ عوامل تربیتی
- ۱۰۳ عوامل اجتماعی و فرهنگی

- ۱۰۴ مقایسه پاسخگویان بر حسب عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن
- میزان جستجوی اطلاعات (علمی، مذهبی، تربیتی و...) توسط والدین در خصوص
- ۱۰۵ تربیت فرزندان
- نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل
- ۱۰۶ تربیتی فرزندان
- ۱۰۸ موفق‌ترین نسل از والدین در تربیت فرزندان
- ۱۰۹ علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان
- مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷-۰ سال به تفکیک سطح
- ۱۱۱ تحصیلات
- مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵-۷ سال به تفکیک سطح
- ۱۱۳ تحصیلات
- نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به
- ۱۱۵ تفکیک تحصیلات
- نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به
- ۱۱۶ تفکیک شغل
- نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به
- ۱۱۷ تفکیک استان محل اصالت خانوادگی
- علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان به تفکیک
- ۱۱۸ تحصیلات
- علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان به
- ۱۲۰ تفکیک شغل
- نظر والدین درباره قابل‌انکاترین منبع جهت مشاوره به تفکیک
- ۱۲۲ تحصیلات
- نظر والدین درباره میزان شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات برای تربیت
- ۱۲۳ فرزندان به تفکیک تحصیلات

نظر والدین درباره میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات به تفکیک

تحصیلات ۱۲۴

نظر والدین در خصوص میزان به‌کارگیری اطلاعات کسب شده از منابع مختلف در

زندگی به تفکیک تحصیلات ۱۲۵

نظر والدین درباره نیاز به انواع اطلاعات (علمی، فرهنگی و مذهبی) در تربیت فرزند

به تفکیک تحصیلات ۱۲۷

نظر والدین درباره عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن به تفکیک تحصیلات ۱۲۸

فصل پنجم - نتیجه‌گیری

اهم یافته‌های تحقیق ۱۳۱

بررسی اهداف تحقیق ۱۳۶

پیشنهادهای تحقیق ۱۳۸

منابع و مأخذ ۱۳۹

سخن ناشر

«مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی» با هدف پاسنگویی به نیازی مبرم و پاسخ نگفته در «پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات»، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و از منظری بالاتر کلیت بدنه دولت، به مثابه حلقه تکمیلی فعالیت های پژوهشکده های پژوهشگاه، طراحی شده و شروع به فعالیت کرده است. این مرکز با اتکا به روش ها و مطالعات پیمایشی و در مرتبه بعد شیوه های تحلیل محتوای کیفی یا کمی، رویکرد مسئله محور پژوهشگاه را در مسئله/سوژه یابی تحقق می بخشد. همچنین مسائل و موضوع های اولویت دار، تنگناها و مشکلات حوزه وظایف و تکالیف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را شناسایی می کند و در اختیار پژوهشکده و وزارت متبوع برای بررسی بیشتر، برنامه ریزی و ارائه راهبردها و راهکارهای لازم و بایسته قرار می دهد.

افزون بر این با عنایت به توانایی ها و ظرفیت هایی که به تدریج در مرکز فراهم آمده، اجرای پیمایش هایی با هدف تعیین و تبیین افکار عمومی و رویکرد آن در حوزه های مختلف، در دستور کار قرار گرفته است.

۱۲ ■ جایگاه آگاهی و مطالعه والدین...

بدین ترتیب «مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی»، به‌مثابه یکی از زیرمجموعه‌های پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، با هدف سوژه‌یابی و ارائه تصویر قابل اتکا و اعتماد از حوزه‌های هنری، فرهنگی و در مرتبه بعد اجتماعی و سیاسی، می‌تواند زمینه‌ساز بخشی از مطالعات سایر پژوهشکده‌ها و معاونت‌های مختلف وزارتخانه باشد.

مجموعه حاضر گزارش نظرسنجی تلفنی از متاهلان شهر تهران پیرامون جایگاه آگاهی و مطالعه والدین درباره تربیت فرزندان است که توسط مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی پژوهشگاه انجام شده است.

چکیده

نظرسنجی حاضر، با هدف بررسی دیدگاه متأهلان شهر تهران پیرامون جایگاه آگاهی و مطالعه والدین درباره تربیت فرزندان، انجام شده است. جامعه آماری این نظرسنجی، افراد متأهل شهر تهران بوده و نمونه‌های این طرح از بین تلفن‌های خانواده‌های تهرانی به صورت تصادفی و متناسب با جمعیت هر منطقه (با استفاده از روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای) انتخاب شده است. پس از انتخاب نمونه‌ها با استفاده از روش مصاحبه تلفنی، نظرات یک نفر از افراد خانواده تعیین شده، به صورت تصادفی مورد پرسش قرار گرفته است. این تحقیق در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۴ تا ۱۳۹۰/۴/۸ و با حجم نمونه هزار و ۱۰ نفری اجرا و برای تحلیل داده‌ها از روش آمارهای توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

از جمله نتایج حاصل شده از این نظرسنجی عبارت‌اند از:

- ۴۰ درصد از پاسخگویان قبل از ۲۵ سالگی و ۶۰ درصد بعد از ۲۵ سالگی ازدواج کرده‌اند.

– ۲۳/۴ درصد از پاسخگویان کمتر از ۵ سال و ۸/۵ درصد از آنان بیش از ۳۵ سال از ازدواجشان گذشته است.

– اکثر پاسخگویان یعنی ۶۸/۵ درصد از آنان فقط با همسر و فرزندان نشان زندگی می‌کنند.

– ۴۷ درصد از پاسخگویان در نزدیکی حداقل یکی از خویشاوندانشان زندگی می‌کنند، در حالیکه ۵۳ درصد از آنها از وجود چنین خویشاوندی در نزدیکی محل سکونتشان محرومند.

– ۸۱/۷ درصد پاسخگویان دارای فرزند و ۱۸/۳ بدون فرزند هستند.

– قابل‌اتکاترین منابع جهت مشاوره پیرامون تربیت فرزندان به ترتیب «کتاب و مجلات» (۵۴/۳ درصد)، «مشاوران و صاحب‌نظران» (۵۳/۹ درصد) و «پدر و مادر» (۵۳/۱ درصد) عنوان شده و «دوستان و آشنایان» با ۱۴ درصد کمترین اتکاپذیری را داشته است.

– ۵۶/۲ درصد از پاسخگویان قائل به وجود تفاوت زیاد در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان هستند.

– ۶۰ درصد از کل پاسخگویان از «برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی» و به طور جداگانه ۶۰ درصد از کل پاسخگویان از «کتاب و مجلات» برای راهنمایی گرفتن در خصوص تربیت فرزندان استفاده می‌کنند. ۴۲ درصد از پاسخگویان نیز در سخنرانی‌ها و همایش‌های فرهنگ‌سراها، مدارس و مساجد شرکت می‌کنند و مراجعه به مشاوره با ۲۴/۸ درصد کمترین درصد پاسخگویان را به خود اختصاص داده است.

– میزان اعتماد به منابع فوق تقریباً مساوی و در هرکدام حدود ۷۰ درصد از پاسخگویان نسبت به آن منبع اعتماد دارند.

– ۸۲ درصد از کل پاسخگویان اطلاعات علمی، ۸۰/۸ درصد اطلاعات فرهنگی و ۷۴/۲ درصد اطلاعات مذهبی را در تربیت فرزند لازم می‌دانند.

- پاسخگویان، به ترتیب «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» (۲۹/۶ درصد) و «دوستان و محیط فرزندان» (۱۶/۹ درصد) را مهم‌ترین دغدغه والدین گروه سنی ۷-۰ سال می‌دانند.
- پاسخگویان به ترتیب «دوستان و محیط فرزندان» (۲۸/۳ درصد) و «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» (۲۰/۷ درصد) را مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷ تا ۱۵ سال می‌دانند. «یافتن شغل در آینده» (۱/۲ درصد) و «هویت ملی» (۱/۲ درصد) نیز در اولویت‌های آخر دغدغه والدین قرار دارد.
- ۷۹/۵ درصد از پاسخگویان عوامل تربیتی را در بچه‌دار شدن به میزان زیادی مؤثر می‌دانند. همچنین از نظر آنها پس از عوامل تربیتی، عوامل اجتماعی و فرهنگی با ۷۳/۸ درصد و عوامل اقتصادی با ۵۲/۲ درصد به میزان زیاد در بچه‌دار شدن تأثیر دارد.
- اکثر پاسخگویان (۶۰/۶ درصد)، جستجوی اطلاعات توسط والدین در خصوص تربیت فرزندان را کم و ۳۲/۲ درصد از پاسخگویان این اقدام را از طرف والدین زیاد می‌دانند.
- ۶۱/۴ درصد از پاسخگویان نقش خانواده و ۱۵/۹ درصد نقش مدرسه و رسانه‌های جمعی را دارای اهمیت بیشتر می‌دانند و ۲۲/۶ درصد نیز معتقدند نقش این نهادها در مقایسه با هم تفاوتی ندارد.
- ۵۴ درصد از پاسخگویان علت موفقیت نسلی از والدین در تربیت فرزندان را عوامل فرهنگی می‌دانند. ۳۷/۶ درصد از پاسخگویان عوامل محیطی و اجتماعی را مؤثر دانسته و کمترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۸/۴ درصد نیز عوامل اقتصادی را علت این امر دانسته‌اند.
- میزان مراجعه به «پدر و مادر»، «خواهر و برادر» جهت مشاوره پیرامون فرزندان با افزایش سطح تحصیلات، کاهش داشته است. در مقابل مشاهده می‌شود که میزان مراجعه به «کتاب و مجلات» و «مشاوران و صاحب‌نظران» با افزایش

سطح تحصیلات افزایش می‌یابد.

- با افزایش سطح تحصیلات، میزان مراجعه به «مشاور» و «کتاب و مجلات»

افزایش می‌یابد.

- با افزایش تحصیلات، میزان توجه به اطلاعات «علمی» و «فرهنگی» افزایش

و میزان توجه به اطلاعات «مذهبی» کاهش می‌یابد.

- میزان توجه به مقوله‌های «چگونگی گذراندن اوقات فراغت»، «رفع نیازهای

مادی فرزندان در حد عرف جامعه» و «کسب اطلاعات و مشاوره در خصوص

نحوه تربیت فرزندان» با افزایش سطح تحصیلات در بین والدین سنین صفر

تا هفت سال، افزایش و توجه به مقوله «هویت دینی» کاهش یافته است.

فصل اول

کلیات تحقیق

بیان مسئله

خانواده یکی از نهادهای اجتماعی نخستین است که شالوده حیات اجتماعی محسوب می‌شود. خانواده به عنوان میانجی در اجتماعی شدن طفل و هم‌نوایی عمیق وی با ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از طریق این نهاد نخستین، انتقال آداب و رسوم، هنجارهای اجتماعی و مذهبی و اجتماعی کردن فرد صورت می‌گیرد (و ثوقی، نیک خلق، ۱۳۷۸: ۱۷۴ - ۱۷۳).

از آنجا که خانواده نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای در پیشرفت و توسعه اجتماعی دارد، صاحب‌نظران بسیاری به تحلیل نقش‌ها و وظایف نهاد خانواده پرداخته‌اند. گرچه شرایط صنعتی شدن و پیدایش ساختار جدید اجتماعی، بعضی از وظایف خانواده را به دیگر نهادهای اجتماعی محول نموده است، ولی خانواده هنوز هم به عنوان کانون اصلی جامعه‌پذیری فرد محسوب می‌شود و اولیا، بسیاری از هنجارها، ارزش‌های فرهنگی و زمینه‌های مورد نیاز مربوط به زندگی فردی افراد را از طریق

ارتباط با فرزندان، در فرایند جامعه‌پذیری به آنها منتقل می‌کند.

در این رابطه یکی از متغیرهای تأثیرگذار آموزش، آگاهی و سطح تحصیلات والدین است. آموزش والدین برای درک واقع‌بینانه شرایط جدید، آگاهی از نیازهای فرزندان، رفتار متناسب با شرایط سنی، همدلی و همراهی برای تأمین نیازهای فرزندان در حد توان و استفاده از شیوه‌های علمی در این زمینه بی‌شک در تربیت و آینده فرزندان نقش بسزایی خواهد داشت (شعاری‌نژاد، ۱۳۶۴: ۲۰۰).

یکی از نیازهای مهم انسان، نیاز به تربیت مناسب است. تربیت مناسب نقش مهمی در نوع برخورد فرزندان با دنیای پیرامون ایفا می‌کند. چنانچه انسان تربیت درستی داشته باشد، البته پایه‌های این تربیت در دوران کودکی گذاشته می‌شود، می‌تواند در دوره‌های بعد در زمینه‌های مختلف همواره موفق باشد و بهترین رفتارها و برخوردها را در کش‌های اجتماعی، بحران‌ها و حل مسائل داشته باشد و چنانچه در تربیت فرزندان به هر دلیل، کوتاهی صورت گیرد، اثرات آن در مراحل مختلف و در زمینه‌های گوناگون دیده خواهد شد.

بدون شک والدین بر رفتار فرزندان خود تأثیرگذارند. این فرایند واجد ظرفیت‌هایی است که موجب می‌شود افراد از خانواده‌هایی با موقعیت‌های مشابه به گونه‌ای متفاوت برخورد کنند. شیوه تربیتی والدین به نوبه خود اثری عمیق بر رفتار فرزندان دارد.

در این زمینه آیات و احادیث فراوانی نیز عنوان شده است که خود بیانگر اهمیت موضوع است. از جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

خداوند متعال در سوره فرقان یکی از ویژگی‌های بندگان راستین را توجه خاص به تربیت فرزند و خانواده خویش می‌داند تا آنجا که آنها برای خود در برابر آنها احساس مسئولیت فوق‌العاده‌ای می‌کنند، چنان‌که می‌فرماید: «آنها پیوسته از درگاه خدا می‌خواهند و می‌گویند پروردگارا از همسران و فرزندان ما کسانی قرار ده که مایه روشنی چشم ما گردند» (فرقان / ۷۴).

امام سجاده (ع) در رساله حقوق خود با اشاره به این موضوع، تربیت نیکو و کمک برای ایجاد رفتار صحیح در فرزندان را از وظایف والدین برشمرده و فرموده است:

و اما حق فرزندت آن است که بدانی او از توست و خیر و شر او در همین دنیا به تو نسبت داده می‌شود و تو نسبت به تربیت شایسته او و راهنمایی‌اش به سمت وسوی خدا و کمک به خداپرستی‌اش، مسئولی و در این مورد، پاداش یا کیفر داده خواهد شد. پس در کار تربیت فرزند، چنان رفتار کن که اگر در این دنیا آثار خوب داشت، مایه آراستگی و زینت تو باشد و با رسیدگی شایسته‌ای که نسبت به او داشته‌ای، نزد پروردگارت عذر و حجت داشته باشی (دهقانی، ۱۳۸۹: ۱۴).

در رابطه با تربیت فرزندان، هم پدر و هم مادر نقش مؤثری دارند، ولی برخی معتقدند مادران با توجه به اینکه ساعات بیشتری را با فرزندان می‌گذرانند و رابطه عاطفی تری با آنان دارند، از نقش خاص و ویژه‌ای برخوردار هستند. از جمله افراد مطرح می‌توان به فروید اشاره نمود. فروید در مراحل اول و دوم تحول روانی فرزند، بر نقش مادر تأکید نموده است. در مرحله اول، مادر مهم‌ترین منبع تأمین نیازهای فرزند است و از این رهگذر هموارکننده تحول وی است. در مرحله دوم مادر به عنوان موضوع محبوب فرزند در تعارض با میل فرزند به ایفای کنترل بر محیط اطرافش قرار می‌گیرد. در هر دو مرحله هم افراط و هم تقریط در محبت نسبت به فرزند موجب عدم تحول بهنجار وی می‌شود. با توجه به این نظریه از طرفی حضور مادر برای تحول فرزند ضروری است و از طرف دیگر کیفیت رابطه مادر و فرزند است که در درجه نخست اهمیت، قرار دارد.

در این راستا هرچقدر والدین اطلاعات بیشتری در رابطه با تربیت فرزندان از طرق مختلف همچون کتب، مجلات، برنامه‌های رادیو و تلویزیون، دوستان و اعضای خانواده کسب نمایند، می‌توانند رفتارها و برخوردهای بهتری داشته باشند و در شکل‌گیری شخصیت فرزند، نقش مؤثرتری ایفا نمایند. به طور کلی، نقش آگاهی و تحصیلات والدین و بالاخص مادران در تربیت فرزندان و جلوگیری از بروز

ناهنجاری و بزهکاری، رعایت نظم و انضباط در خانه، مدرسه و جامعه، رشد شخصیت، اعتماد به نفس، عزت نفس و دوری از لغزش‌ها، داشتن هدف در زندگی، توانایی در برقراری روابط محبت‌آمیز و برخورد خوب و مؤدبانه با دوستان، همکلاسی‌ها و معلمان، پرورش احساس مسئولیت در برابر خانواده و جامعه، رعایت بهداشت فردی و نظافت عمومی، نگهداری و حفظ منابع طبیعی و اموال عمومی و... بسیار حساس و مهم است.

اسکات (۲۰۰۴) بر این باور است که محیط خانوادگی امکان دستیابی به منابع اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را فراهم می‌سازد. بدین صورت، والدینی که تحصیلات بالاتری دارند می‌توانند ارزش‌هایی را که شامل اهمیت یادگیری است، به فرزندان منتقل سازند. در واقع، تحصیلات والدین بر محیط فرهنگی که فرزندان در آن بزرگ می‌شوند، مؤثر است. طبق مطالعات «بنجامین»، سطح تحصیلات مادر یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت تحصیلی فرزندان است. در تحقیقی که «یانگ بلید» نیز انجام داده، نشان می‌دهد که افزایش تحصیلات مادران موجب افزایش رفتارهای اجتماعی و همچنین افزایش عملکرد تحصیلی فرزندان می‌شود (مرادنیا، ۱۳۸۱: ۵۰). لذا در این پژوهش برآنیم تا به بررسی نظر والدین تهرانی درباره تأثیر مطالعه و آگاهی والدین در تربیت فرزندان بپردازیم.

اهمیت، ضرورت و اهداف تحقیق

سرمایه انسانی در هر جامعه‌ای جزو مسائل اولیه و کلیدی آن جامعه است که در موفقیت و پیشرفت جامعه، برقراری نظم و امنیت و وجود سلامت فردی و اجتماعی نقش مهمی دارد. در این میان یکی از مباحثی که همواره مورد توجه بسیاری از صاحب‌نظران و بالاختص روان‌شناسان قرار داشته، موضوع تربیت فرزندان و بالاختص تربیت در دوران کودکی است.

خانواده کوچک‌ترین و اساسی‌ترین واحد اجتماعی است که هریک از افراد

جامعه در آن متولد می‌شوند و تربیت و پرورش می‌یابند. بر این اساس نقش پدر و مادر در تربیت فرزندان بسیار مهم و تعیین‌کننده است، زیرا والدین اولین شکل‌دهندگان و معماران شخصیت فرزند خود هستند. در واقع می‌توان عنوان کرد، خانواده اولین آموزشگاه و نخستین جایگاه شکل‌گیری شخصیت انسانی است و نقش مهمی در تربیت دارد. رابطه اعضای خانواده و ضوابطی که بر آن تسلط دارد، ضمن اینکه عاملی مهم و مؤثر در رفتار فرد است، در روحیه فرزند منعکس می‌شود. محیط خانواده اولین و بادوام‌ترین عاملی است که در رشد و شخصیت افراد تأثیر گذاشته و در آشنایی فرزند با زندگی جمعی و فرهنگی جامعه نیز نقش مؤثری را ایفا می‌کند. موقعیت اجتماعی خانواده، وضع اقتصادی، افکار و عقاید، آداب و رسوم، آرزوی والدین و سطح تربیت آنها در طرز رفتار فرزندان نفوذ فراوان دارد (سلیمانی، ۱۳۸۶: ۱۳).

با توجه به آنکه والدین نقش کلیدی در تربیت و شکل‌گیری شخصیت فرد بازی می‌نمایند، لذا میزان شناخت آنان نسبت به موضوعات مرتبط با تربیت فرزند و نوع برخورد و رفتار آنان و همچنین نقش آنان در یادگیری فرزند بر کسی پوشیده نیست. البته با توجه به آنکه فرزندان بیشتر زمان خود را در کنار مادر می‌گذرانند، نقش مادران حساس‌تر است. چنانچه والدین نتوانند در رابطه با مسائل تربیتی فرزندان به درستی عمل نمایند، فرزند در تمامی دوران زندگی خود با توجه به موضوعات مطرح در هر دوره با مشکلاتی مواجه خواهد شد که عملکرد آن نه تنها در سطح فردی بلکه در سطح اجتماعی نیز آثاری منفی به دنبال خواهد داشت. لذا هرچقدر والدین و بالاخص مادران، مطالعه بیشتری در این زمینه داشته باشند و بتوانند با آگاهی و دانش بیشتری در این رابطه اقدام نمایند، آثار مثبت آن در جامعه چه در سطح فردی و چه در سطح اجتماعی نمایان خواهد شد (همان).

تحقیقات نشان داده است که اگر خانواده سالم و استوار باشد، بسیاری از مسائل مربوط به حیات اجتماعی سروسامان می‌یابند. به عبارتی اگر خانواده را که خشت

بنای اولیه اجتماعی است از عوامل لغزش دور سازیم، جامعه تا حدود زیادی سر و سامان پیدا خواهد کرد (قائمی، ۱۳۸۲: ۱۲۵).

تحقیق در زمینه خانواده و نقش والدین از این نظر حائز توجه است که مسئله اجتماعی شدن و فرهنگ‌پذیری بدون توجه به پرورش اساسی فرد در خانواده و انتقال فرهنگ جامعه به اعضا و به طور کلی روابط متقابل فرهنگ و شخصیت که خاصه از طریق شکل‌گیری شخصیت اساسی انجام می‌پذیرد، جز با ملاحظه ویژگی‌ها و اثرات خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی و نقش والدین امکان‌پذیر نیست، از سوی دیگر ساخت خانواده و نظام اجتماعی در مقیاس وسیع بر ساخت کل جامعه، منعکس می‌شود و می‌توان گفت ساخت جامعه از ساخت خانواده متأثر است (سیف، ۱۳۶۸: ۶).

با توجه به اهمیت نقش والدین در تربیت فرزندان و آثار تربیت فرزند در سطح فردی و اجتماعی لازم است در این زمینه بررسی‌های مرتبط در محورهای گوناگون صورت گیرد و نتایج آن مورد توجه مسئولان امر قرار گرفته تا فراخور نیاز اقدامات و برنامه‌های لازم مورد توجه قرار گیرد.

پرسش‌های آغازین

۱. والدین تا چه حد در رابطه با مسائل تربیتی فرزندان خود برای کسب آموزش‌های

لازم تلاش می‌نمایند؟

۲. والدین در رابطه با مسائل تربیتی فرزندان از چه منابعی کسب آموزش

می‌نمایند؟

اهداف تحقیق

هدف کلی این پژوهش، بررسی تلاش والدین در کسب آموزش‌های لازم برای تربیت فرزندان است که البته در ذیل این هدف کلی، اهداف جزئی ذیل دنبال می‌شود:

اهداف جزئی

۱. بررسی مشخصات خانواده‌های تهرانی
۲. بررسی میزان اهتمام والدین برای کسب آگاهی و شناخت و نگرش آنها
۳. بررسی نوع منابع مورد استفاده والدین جهت کسب اطلاعات در خصوص مسائل تربیتی فرزندان
۴. بررسی نقش متغیرهای زمینه‌ای در نوع شیوه‌های تربیتی والدین
۵. بررسی نقش متغیرهای زمینه‌ای در میزان آگاهی و شناخت والدین نسبت به مسائل تربیتی فرزندان

فصل دوم

ادبیات تحقیق

بررسی ادبیات موضوع

- سلیمانی، زینب؛ بررسی شیوه‌های فرزندپروری مادران در سه نسل متوالی مادر ۴۰ - ۲۱، مادر بزرگ ۶۰ - ۴۱ و مادر مادر بزرگ ۶۰ سال به بالا، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته مطالعات زنان، دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۸۶ - ۱۳۸۵

پژوهش حاضر با عنوان شیوه فرزندپروری مادران در سه نسل و با هدف شناخت شیوه‌های فرزندپروری در سه نسل صورت گرفته است و ۴۰ نفر به عنوان حجم نمونه در این تحقیق انتخاب شده‌اند. نتیجه این پژوهش آن بود که تفاوت معنی‌دار بین شیوه‌های فرزندپروری مادران در سه نسل وجود دارد و مادران بیشتر از شیوه فرزندپروری دموکراسی استفاده می‌کنند.

- مرادنی، موسی؛ اثربخشی کلاس‌های آموزش خانواده بر افزایش دانش تربیتی مادران شرکت‌کننده شهرستان ورامین، دانشگاه آزاد اسلامی ۸۱ - ۱۳۸۰

این تحقیق به منظور بررسی میزان اثربخشی کلاس‌های آموزشی خانواده بر

افزایش دانش تربیتی مادران شهرستان ورامین انجام گرفته است. نتایج بررسی نشان می‌دهد، اثربخشی کلاس‌های آموزشی خانواده با توجه به سطح تحصیلات، سن، وضعیت اقتصادی، وضعیت تحصیلی همسر و شاغل یا خانه‌دار بودن متفاوت است. همچنین اثربخشی کلاس‌های آموزش خانواده بر مادران با تحصیلات بالا، سن کمتر، وضعیت اقتصادی بهتر و مادران شاغل و مادرانی که همسرانشان از تحصیلات بالاتری برخوردار بودند، بیشتر است. به طور کلی آموزش خانواده با ۹۹ درصد اطمینان دانش تربیتی مادران شرکت‌کننده در کلاس را افزایش می‌دهد.

چارچوب نظری

هایدی روزن باوم

برخی جامعه‌شناسان نظیر «هایدی روزن باوم» خانواده را واحد بنیادین جامعه تلقی می‌کنند. در چنین رویکردی رابطه خانواده و جامعه از جنبه ارگانیکی و کارکردی آن مورد توجه قرار می‌گیرد که از جمله کارکردهای مورد اشاره نیز موارد ذیل است:

۱. خانواده عامل انتقال فرهنگ: در این رویکرد خانواده به لحاظ ایجاد پیوندهایی

میان نسل‌های مختلف قادر خواهد بود میراث فرهنگی خود را به نسل‌های بعدی منتقل کند.

۲. خانواده عامل توسعه فرهنگی: هر فرهنگی برای تداوم حیات خود نیازمند

نوعی توسعه و گسترش از طریق پیام‌ها، عناصر و مؤلفه‌های متنوع خویش است. خانواده بستر مساعدی برای چنین منظوری است، زیرا ارتباط‌های فکری و فرهنگی میان اعضای خانواده فرصت مساعدی برای چنین مقصودی به‌ویژه توسعه فرهنگی پایدار مهیا می‌کند.

۳. خانواده عامل تکوین هویت: تقریباً همزمان با دوره نوجوانی پدیده

هویت‌جویی نمایان می‌شود و تا دوره جوانی امتداد می‌یابد. به عقیده برخی

اندیشمندان تشکیل خانواده به منزله تکوین بخشی از هویت فرد می‌باشد (روزن باوم، ۱۳۶۷: ۷۸).

وی در خصوص نقش خانواده در تربیت فرزندان به موارد ذیل اشاره می‌کند:

۱. **نقش سازندگی خانواده:** این خانواده است که کودک را صالح یا فاسد به بار می‌آورد، خانواده شخصیت کودک را رنگ می‌دهد و خط مشی او را در زندگی حال و آینده معین می‌نماید.

۲. **نقش فرهنگی خانواده:** کودک در جایی به دنیا می‌آید که از قبل ساخته شده و دارای فرهنگی ارزیابی شده یا غلط است و طفل در دریایی از آن فرهنگ با تمام ابعاد و جوانی‌اش غوطه‌ور می‌شود. او از همان روزهای اول تولد، این فرهنگ را از طریق والدین و بستگان می‌گیرد و بر این اساس ذهن و افکار او شکل می‌گیرد و راه زندگی و فلسفه اجتماعی‌اش پیدا می‌شود. فرهنگی شدن کودک بر اساس ذوق و نظر والدین است و خود کودک در آن نقشی ندارد مگر آنکه از نظر جسمی و فکری رشد کافی بیابد.

۳. **نقش اجتماعی خانواده:** خانواده نخستین مسئول صلاح و فساد جامعه است از آن بابت که بنیان‌های فکری در خانواده گذارده می‌شود. طفل در خانه آداب صحیح زندگی اجتماعی را می‌آموزد.

۴. **نقش عاطفی و اخلاقی خانواده:** خانواده نخستین محلی است که در آن، طفل خاطری مطبوع یا نامطبوع پیدا می‌کند و احساسات و عواطف قوی یا ضعیف به دست می‌آورد. خانواده محلی ایده‌آل برای تمرین مهر، عاطفه، انس، الفت و مهرورزی و وسیله‌ای برای انتقال آداب، اخلاق، رسوم و سنت صحیح یا غلط است (همان: ۸۹).

آگوست کنت

کنت در رابطه با خانواده عنوان می‌کند که واحد راستین اجتماعی همان خانواده است و در صورت لزوم حداکثر می‌توانیم به زوج اصلی تشکیل دهنده بنیاد خانواده ارجاع کنیم.

از ترکیب خانواده‌ها قبیله و از اجتماع قبیله‌ها ملت ساخته می‌شود. در چارچوب خانواده است که گرایش‌های خودخواهانه به سود مقاصد اجتماعی سرکوب و مهار می‌شود. «از طریق خانواده است که انسان از حالت شخصی‌اش بیرون می‌آید و با وجود پیروی از نیرومندترین غرایزش زندگی کردن با دیگران را یاد می‌گیرد.» در واقع خانواده تمایل به دگرخواهی را به فرد می‌آموزد. خانواده پایه‌ای‌ترین واحد اجتماعی و پیش‌نمونه همبستگی‌های اجتماعی دیگر است، زیرا این همبستگی‌ها نیز از خانواده و گروه‌های خویشاوندی برمی‌خیزند. عناصر راستین ارگانیک جمعی اساساً خانواده‌ها هستند و طبقات و بافت اصلی آن و سرانجام شهرها و شهرستان‌ها اندام‌های واقعی این ارگانیک کلی را می‌سازند (کوزر، ۱۳۸۳: ۳۳).

با توضیحات عنوان شده می‌توان نتیجه گرفت، کنت زمانی که عنوان می‌دارد، گرایش‌های خودخواهانه افراد در خانواده سرکوب می‌شود، در واقع به نقش خانواده و بالخصوص والدین در انتقال ارزش‌ها، هنجارها و نوع تربیت فرزندان نظر داشته و تأثیر این نهاد اجتماعی را بر ساخت شخصیت و هویت افراد مورد توجه قرار می‌هد.

پارسونز

وی به عنوان یکی از جامعه‌شناسان متأخر نظریه مبتنی بر کارکردگرایی (فونکسیونالیسم) در خصوص خانواده را مطرح کرده است. او طی سال‌های ۱۹۶۰ - ۱۹۵۰ تحقیقات وسیع و جامعی در زمینه این نهاد به ویژه در جوامع صنعتی انجام داده است. از دیدگاه پارسونز خانواده و رابطه آن با جامعه تحت تأثیر عوامل

مختلف همواره در حال تغییر است. از جمله کارکردهایی که وی برای خانواده مطرح می‌کند، آن است که اهمیت خانواده به عنوان یک نهاد اقتصادی و سیاسی کاهش یافته و در نتیجه نقش آن در زمینه اجتماعی کردن فرزندان و مسائل تربیتی آنها افزایش یافته است (شیخی، ۱۳۸۰: ۴۴).

اعزازی مطرح می‌کند که پارسونز دو کارکرد اساسی برای خانواده قائل است: کارکرد اجتماعی کردن کودک و کارکرد شکوفایی و ثبات شخصیت بزرگسالان. این دو کارکرد فقط در روابط صمیمی و محبت‌آمیز خانواده امکان‌پذیر است (اعزازی، ۱۳۸۰: ۱۷۴).

پارسونز عموماً چنین تصور می‌کرد که کنشگران در فراگرد اجتماعی شدن گیرندگان منفعلی هستند. کودکان نه تنها عمل کردن، بلکه باید هنجارها، ارزش‌ها و اخلاقیات جامعه را نیز فراگیرند. پارسونز اجتماعی شدن را فراگرد محافظه‌کارانه‌ای می‌داند که طی آن تمایلات نیازی کودکان را به نظام اجتماعی پیوند می‌دهد و نظام اجتماعی نیز، وسایل برآورده شدن این تمایلات نیازی را فراهم می‌سازد. او اجتماعی شدن را یک تجربه مادام‌العمر می‌داند. وی عنوان می‌دارد که هنجارها و ارزش‌هایی که به کودکان یاد داده می‌شود، گرایش به ثبات دارند و از طریق یک تقویت ظریف و ملایم همچنان در سراسر عمر باقی می‌مانند.

بلومر

بلومر در بحث اجتماعی شدن و کنش به نقش خانواده (والدین) و از سویی هویت پرداخته است.

بر مبنای تئوری بلومر، فرایند اجتماعی شدن با کمک عوامل (آژانس‌های) شش‌گانه ممکن است که این عوامل شش‌گانه عبارتند از: والدین، گروه همسالان، مدارس یا سازمان‌های رسمی مجامع عمومی، رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی.

در رابطه با والدین وی عنوان می‌دارد که والدین فقط شامل پدر و مادر نمی‌شود، بلکه شامل کسانی می‌شود که بچه را بزرگ می‌کنند. وی عنوان می‌دارد در جامعه خانواده، هرکس می‌تواند مؤثر باشد. علت این امر آن است که کودک بزرگ‌ترین و بیشترین تجربه را از پدر و مادر خود فرامی‌گیرد و در کوتاه‌ترین مدت، بیشترین تجربیات را کسب می‌کند.

نهادهایی از قبیل خانواده، مسجد، دانشگاه، ملت و... همه نمونه‌هایی هستند که بلومر صریحاً از آنها به عنوان ساخت‌های پایداری سخن می‌گوید که قوانین مختص به خود را داشته و لزومی به شکسته‌شدن به افراد ندارند و می‌توانند به عنوان واقعیتهای خارجی، اصیل و واحد مورد مطالعه قرار گیرند. همچنین این نهادها می‌توانند بر اجزای تشکیل‌دهنده خود تسلط، احاطه و کنترل داشته و همیشه فراتر از مجموع افراد تشکیل‌دهنده خود عمل کند (تنهایی، ۱۳۷۳: ۴۵۵).

پاترسون

وی در مدل کمبود مهارت‌های فرزندپروری مطرح می‌کند در خانواده‌هایی که والدین در تعامل با یکدیگر الگوی نابهنجار دارند، بچه‌ها پرخاشگر و ضداجتماعی هستند. پاترسون طی مطالعه‌ای دریافت که خانواده‌هایی که پسران ضداجتماعی دارند، نسبت به فرزندان خود سطوح بالایی از پرخاشگری را اعمال می‌کنند. پاترسون و همکاران تصمیم گرفتند، به این خانواده‌ها مهارت‌های مختلف فرزندپروری از قبیل استفاده بیشتر از استدلال، مهارت‌های سازگاران، استفاده از محدودیت‌های روشن و تقویت مثبت رفتارهای اجتماعی‌تر را آموزش دهند. نتایج نشان داد که میزان رفتارهای منحرفانه در بچه‌ها بسیار کمتر شد (Paterson and fishman, 1979؛ به نقل از مرادنیا، ۱۳۸۱: ۱۰۰).

انواع خانواده

الف - خانواده سهل‌انگاره و بی‌تفاوت (هرج و مرج)

در این خانواده هیچ ملاک و معیاری برای تربیت کودکان وجود ندارد و اگر هم وجود داشته باشد بنا به شرایط و مقتضیات دگرگون می‌شود، هرج و مرج حاکم بر خانواده و مشخص نبودن ضوابط، پیروی از تمایلات را شدت می‌بخشد و کودک را از برخورد با واقعیت‌های زندگی دور می‌سازد. این کودکان افرادی بی‌بندوبار، سهل‌انگار، خودخواه و بی‌هدف هستند. میزانی برای اعمال و رفتار خود ندارند، احساس مسئولیت نمی‌کنند و بنابراین قادر به زندگی اجتماعی مطلوب نمی‌باشند (Baron and Bern, 1998: 72).

در این خانواده‌ها که آشفتگی، صفت بارز آن را تشکیل می‌دهد، سطح ارزش افراد خانواده پایین، روابط اعضای خانواده آشفته، سرد و غیرانسانی است. رشد ناکافی ارزش‌ها و ملاک‌ها و مشخص نبودن معیار خانواده، تمایل به ناپایداری و بی‌ثباتی در برابر مشکلات را افزایش می‌دهد و کودکان دچار نوعی دوگانگی احساس و رفتار می‌شوند. والدین در این‌گونه خانواده در اعمال کنترل تفریط کرده و مسئولیتی در قبال پرورش صحیح فرزندان‌شان احساس نمی‌کنند و به‌ندرت رفتار نادرست کودکان خود را تنبیه می‌کنند.

ب - خانواده دیکتاتوری (سلطه‌گری)

این نوع خانواده‌ها مبین روابط معیوب با فرزندان‌شان هستند. در این خانواده‌ها قوانین خشک و محدودکننده، ممنوعیت‌ها و تابوها به شدت تمام حاکم است و یک یا دو نفر حاکم بر اعمال و رفتار دیگرانند که غالباً پدر است و در بعضی موارد مادر نقش دیکتاتور را دارد. فقط دیکتاتور در این خانواده‌ها تصمیم می‌گیرد، هدف تعیین می‌کند، راه نشان می‌دهد، وظیفه افراد را مشخص می‌کند، امور زندگی را ترتیب می‌دهد و همه باید مطابق میل او رفتار کنند و دستور او باید بدون چون و

چرا اجرا شود. وی در کوچک‌ترین رفتار دیگران دخالت می‌کند، آنچه که او خوب تلقی کند، خوب است و آنچه او بد بداند، بد تلقی می‌شود، کودکان پرورش یافته در این خانواده‌ها، متمایل به ساکت بودن و مؤدب بودن، خجالتی و از نظر اجتماعی غیرمثبت، درمانده، بسیار هم‌رنگ و فاقد کنجکاوی و خلاقیت هستند.

ج - خانواده‌های دموکراتیک (آزادمنش)

در این خانواده‌ها بر استقلال فردی تأکید می‌شود. بدین ترتیب، هریک از اعضای خانواده دارای وظایف و مسئولیت‌های متفاوتی هستند. از این رو، باید تمام اعضای خانواده مسئولیت‌پذیری خانوادگی را صورت داده و بتوانند کارکردهای فردی خویش را انجام دهند تا در نهایت، کارکرد خانواده مختل نشود. این‌گونه آموزش‌ها می‌تواند در فرزندان مسئولیت‌پذیری ایجاد نموده و مفهوم اولیه انضباط و عدالت اجتماعی را در آنان پرورش دهد. در خانواده‌های دموکراتیک استقلال فردی مورد اهمیت است و همچنان که هر عضو از اعضای خانواده وظیفه‌ای را به عهده دارد، از حق و حقوق خاص نیز برخوردار است و ارتباط دو سویه‌ای بین فرزندان با محیط خانواده وجود دارد. بنابراین انجام وظایف متناسب با کارکرد خانواده و مسئولیت‌پذیری باعث می‌شود تا امتیازهای ویژه‌ای برای فرزندان شکل گیرد که از جمله این امتیازها استقلال فردی و حق رأی در کارکردهای آتی خانواده است (Robin, 1983: 53).

فصل سوم

روش تحقیق

روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات

روش نمونه‌گیری در این پژوهش ترکیبی از نمونه‌گیری طبقه‌بندی متناسب (سه‌میه‌ای) و تصادفی سیستماتیک است.

بر اساس روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی متناسب ابتدا از مناطق ۲۲گانه شهرداری تهران به صورت مساوی از هر منطقه افراد متأهل به جمعیت کل افراد آن منطقه انتخاب شدند، سپس در هر منطقه از طریق شماره تلفن‌هایی که در اختیار مرکز قرار دارد، حجم نمونه در هر منطقه مشخص و به کمک روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک تعدادی از شماره تلفن‌ها به صورت تصادفی انتخاب و تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت مصاحبه تلفنی انجام شد. در صورت عدم همکاری و عدم تمایل پاسخگو به تکمیل پرسشنامه با شماره تلفن‌های بعدی تماس گرفته می‌شد.

تعریف متغیرها

خانواده: خانواده واحد اجتماعی است که بر اساس ازدواج پدید می‌آید که به

تولید مثل و تربیت فرزندان منجر می‌شود (MacIver, 1948: 196).

«کونینگ» از خانواده به عنوان منشأ زندگی اجتماعی انسان و به مثابه سنگ اولیه و زیربنای جامعه انسانی یاد می‌کند، از این‌رو معتقد است که پدیده‌ای جاودان خواهد بود. وی همچنین در رابطه با کارکرد خانواده عنوان می‌کند، آنچه که ماهیت خانواده انسانی را تشکیل می‌دهد، همانا تربیت اجتماعی — اخلاقی افراد و ایجاد شخصیت اجتماعی و فرهنگی است.

فرزندپروری (تربیت فرزند): در همه جوامع و فرهنگ‌ها والدین توقع دارند که فرزندان‌شان طی فرایند رشد، رفتار خاصی را در سن معینی از خود نشان دهند. در این راستا راهبردها و آموزش‌هایی را اعمال می‌نمایند که به آنها شیوه‌های فرزندپروری گفته می‌شود (Richard, 1986؛ به نقل از سلیمانی، ۱۳۸۵: ۸۰).

محورهای تحقیق

۱. شکل و مشخصات خانواده‌ها (سؤال ۱ الی ۵ پرسشنامه)

- همراهان زندگی

- سن ازدواج

- سال‌های ازدواج

- تعداد فرزندان

۲. منابع کسب اطلاع والدین جهت تربیت فرزندان (سؤال ۶، ۸، ۹، ۱۳ و ۱۵)

پرسشنامه)

- مطالعه

- دوستان

- خانواده

- رسانه

- مجلات و مطبوعات

- سمینار و کارگاه‌های آموزشی

۳. مهم‌ترین عوامل مؤثر در تربیت فرزندان (سؤال ۱۲ پرسشنامه)

- عوامل اقتصادی از دیدگاه والدین (درآمد مکفی، شغل مناسب، مسکن مناسب و...)

- عوامل اجتماعی و فرهنگی (تحصیلات والدین، میزان مطالعه والدین، امنیت اجتماعی جامعه، مراکز آموزشی و تربیتی فرزندان و...)

۴. مهم‌ترین دغدغه والدین در تربیت فرزندان (سؤال ۱۰ پرسشنامه)

- عوامل اجتماعی و فرهنگی

- عوامل اقتصادی

- عوامل مذهبی

حجم نمونه

حجم نمونه مقتضی به دو عامل کلیدی بستگی دارد: درجه دقت مورد نظر برای نمونه و میزان تغییر در جمعیت بر حسب خصوصیات اصلی مورد مطالعه (دواس، ۱۳۸۶: ۷۸). البته دقت مطلوب تنها عامل تعیین حجم نمونه نیست. حجم نهایی نمونه، مصالحه و توازنی بین هزینه، دقت، وقت و تضمین برخوردار بودن از تعداد کافی برای تحلیل معنادار خرده‌گروه‌ها خواهد بود (همان: ۸۰). در انجام تحقیقات اجتماعی، می‌توان حجم نمونه را بر فرض ناهمگنی جمعیت استوار کرد. یعنی می‌توان تصویری تقریبی از نحوه پاسخ افراد به سؤال مورد نظر در تحقیق را در نظر گرفت. بنابراین می‌توان حجم نمونه را بر حسب متغیری تعیین کرد که در آن مورد، احتمالاً بیشترین میزان ناهمگنی در نمونه وجود خواهد داشت (همان: ۸۱ - ۸۰).

در این پژوهش برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده و خطای

نمونه‌گیری ۳ درصد در نظر گرفته شده است.

$$n = \frac{\frac{t^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right)} \cong 1066$$

احتمال عدم وجود صفت در نمونه $q =$ احتمال وجود صفت در نمونه $p =$

حجم نمونه $n =$ تعداد کل جامعه آماره $N =$

درجه اطمینان $d =$ اندازه متغیر در توزیع نرمال (ضریب اطمینان) $t =$

$p = 0/5$ $q = 0/5$ $d = 0/03$ $t = 1/96$ $N = 6/037/654$

جامعه آماری (حوزه/ میدان تحقیق)

جامعه آماری مورد نظر این پژوهش متأهلان مناطق ۲۲ گانه شهر تهران هستند

که از میان آنان تعداد ۱۰۱۰ نفر از طریق فرمول کوکران به عنوان نمونه انتخاب

شده‌اند. فرد پاسخگو واحد تحلیل است.

فصل چهارم

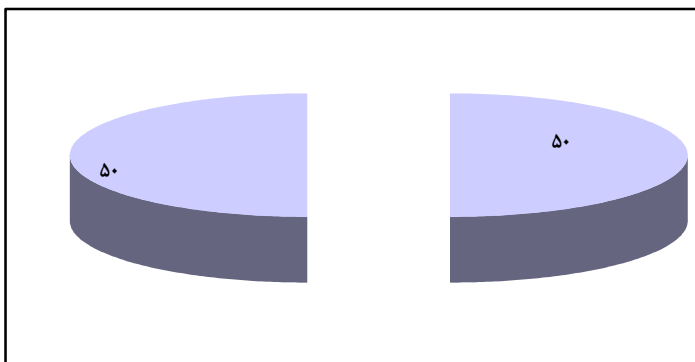
یافته‌های تحقیق

جنسیت

در جدول ۱ ملاحظه می شود که ۵۰ درصد از پاسخگویان مرد و ۵۰ درصد زن هستند.

جدول ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
مرد	۵۰۳	۴۹/۸	۵۰
زن	۵۰۳	۴۹/۸	۵۰
بی پاسخ	۴	۰/۴	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



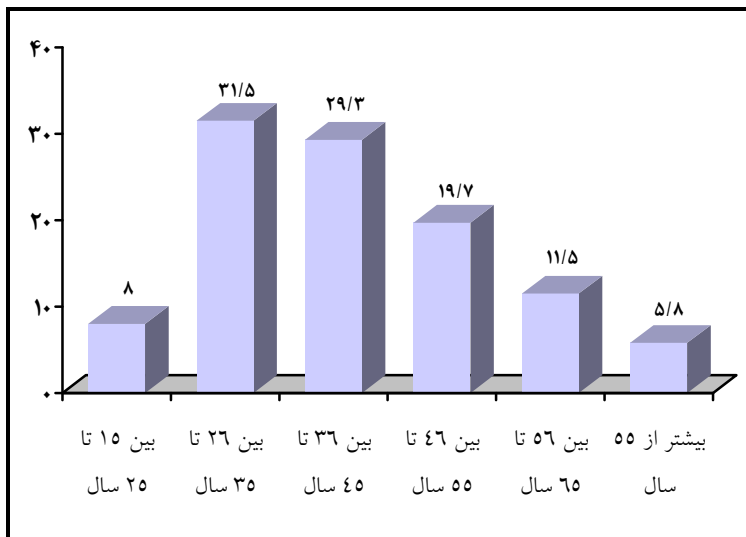
نمودار ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

سن

در جدول ۲ ملاحظه می‌شود که ۳۱/۵ درصد از پاسخگویان بین سنین ۲۶ تا ۳۵ سال و تنها ۸ درصد از پاسخگویان دارای ۱۵ تا ۲۵ سال سن هستند.

جدول ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب سن

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	سن
۸	۷/۷	۷۸	۱۵ تا ۲۵ سال
۳۱/۵	۳۰/۶	۳۰۹	۲۶ تا ۳۵ سال
۲۹/۳	۲۸/۴	۲۸۷	۳۶ تا ۴۵ سال
۱۹/۷	۱۹/۱	۱۹۳	۴۶ تا ۵۵ سال
۱۱/۵	۱۱/۲	۱۱۳	۵۶ تا ۶۵ سال
---	۳	۳۰	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب سن

تحصیلات

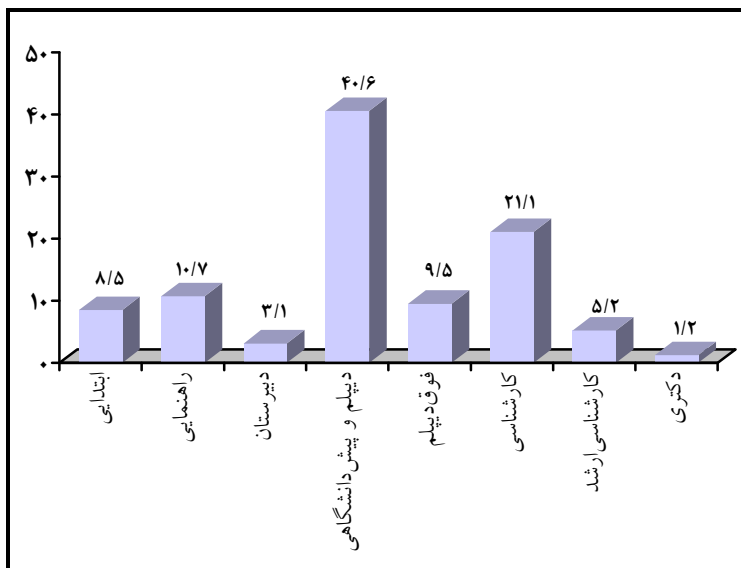
در جدول ۳ ملاحظه می‌شود که ۴۰/۶ درصد از پاسخگویان در مقطع تحصیلی دیپلم و پیش‌دانشگاهی قرار دارند، ۲۱/۱ درصد دارای مدرک کارشناسی و کمترین تعداد از پاسخگویان (۱/۲ درصد) دارای مدرک دکتری هستند.

جدول ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
ابتدایی	۸۳	۸/۲	۸/۵
راهنمایی	۱۰۴	۱۰/۳	۱۰/۷
دبیرستان	۳۰	۳	۳/۱

ادامه جدول ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تحصیلات
۴۰/۶	۳۹/۱	۳۹۵	دیپلم و پیش دانشگاهی
۹/۵	۹/۲	۹۳	فوق دیپلم
۲۱/۱	۲۰/۴	۲۰۶	کارشناسی
۵/۲	۵	۵۱	کارشناسی ارشد
۱/۲	۱/۲	۱۲	دکتری
---	۳/۶	۳۶	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



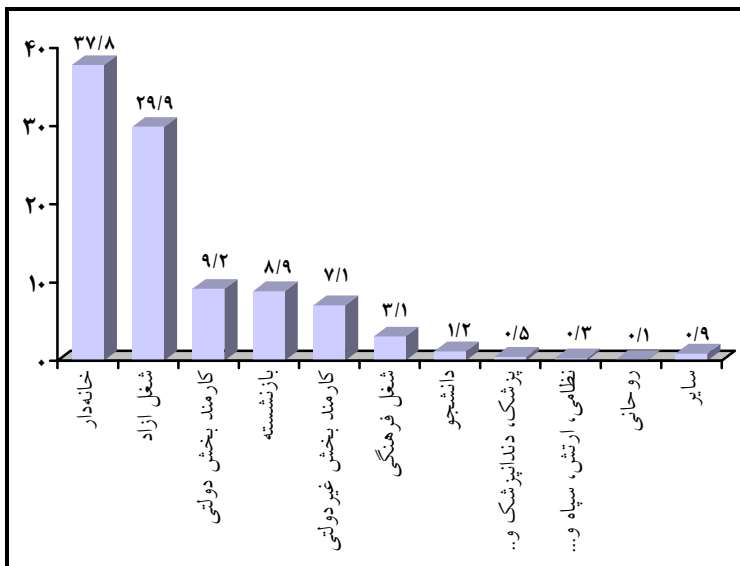
نمودار ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

شغل

در جدول ۴ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان (۳۸۷ درصد) خانه‌دار و (۲۹/۹ درصد) دارای شغل آزاد هستند.

جدول ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب شغل

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	شغل
۳۸۷	۳۷/۹	۳۸۳	خانه‌دار
۲۹/۹	۲۹/۳	۲۹۶	شغل آزاد
۹/۲	۹	۹۱	کارمند بخش دولتی
۸/۹	۸/۷	۸۸	بازنشسته
۷/۱	۶/۹	۷۰	کارمند بخش غیردولتی
۳/۱	۳/۱	۳۱	شغل فرهنگی (معلم، دبیر و استاد دانشگاه)
۱/۲	۱/۲	۱۲	دانشجو
۰/۵	۰/۵	۵	پزشک، دندانپزشک، پرستار
۰/۳	۰/۳	۳	نظامی، ارتش، سپاه، نیروی انتظامی
۰/۱	۰/۱	۱	روحانی
۰/۹	۰/۹	۹	سایر
---	۱/۲	۲۱	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب شغل

اصالت خانوادگی

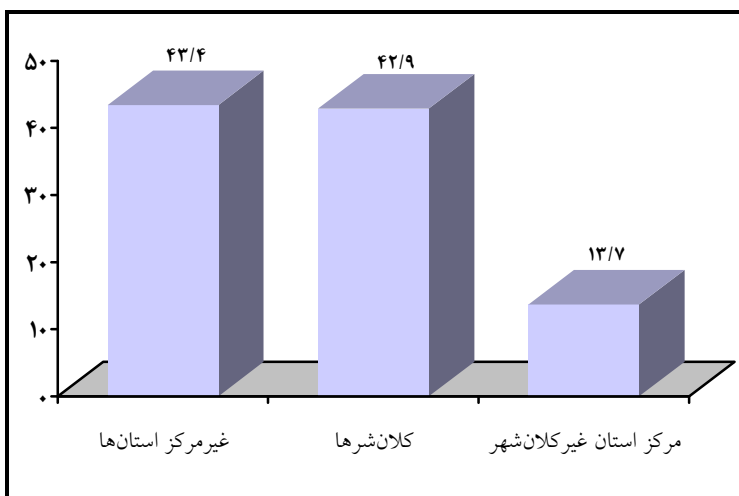
در جدول ۵ ملاحظه می‌شود که اصالت بیشترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۴۳/۴ درصد، به غیر مراکز استان‌ها و اصالت ۴۲/۹ درصد نیز به کلان‌شهرها مربوط می‌شود. پاسخگویانی که اصالت خانوادگی‌شان به مراکز استان غیرکلان‌شهر مربوط می‌شود، کمترین تعداد یعنی ۱۳/۷ درصد را شامل می‌شوند.

جدول ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب اصالت خانوادگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	استان محل اصالت خانوادگی
۴۳/۴	۴۲/۲	۴۲۶	غیر مرکز استان‌ها
۴۲/۹	۴۱/۷	۴۲۱	کلان‌شهرها

ادامه جدول ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب اصالت خانوادگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	استان محل اصالت خانوادگی
۱۳/۷	۱۳/۳	۱۳۴	مرکز استان غیرکلان شهر
---	۲/۹	۲۹	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب اصالت خانوادگی

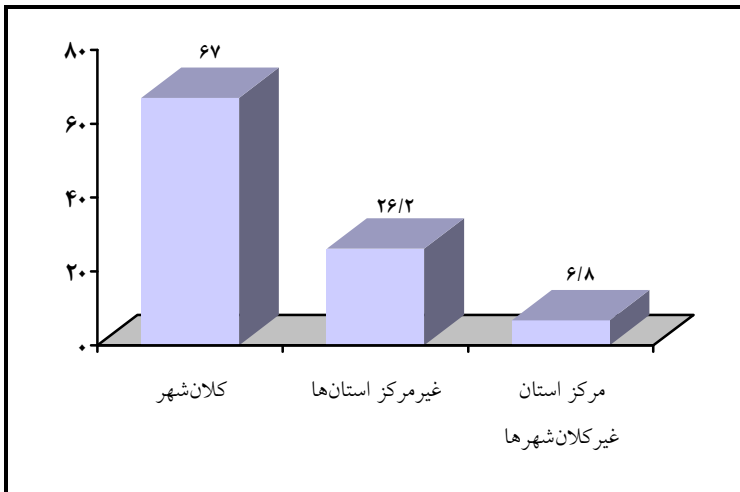
محل تولد

در جدول ۶ ملاحظه می‌شود که اکثر پاسخگویان (۶۷ درصد) متولد کلان شهرها

هستند.

جدول ۶. توزیع پاسخگویان بر حسب محل تولد

استان محل تولد	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
کلان شهرها	۶۵۷	۶۵	۶۷
غیر مرکز استانها	۲۵۷	۲۵/۴	۲۶/۲
مرکز استان غیر کلان شهرها	۶۷	۶/۶	۶/۸
بی پاسخ	۲۹	۲/۹	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



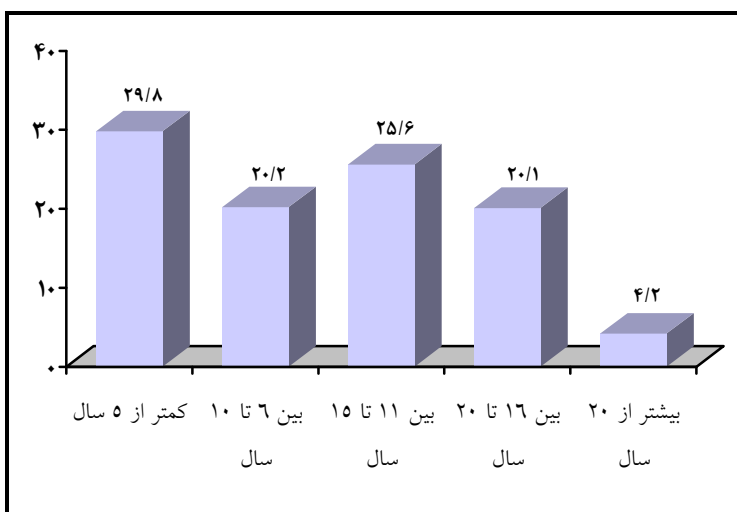
نمودار ۶. توزیع پاسخگویان بر حسب محل تولد

مدت زمان سکونت در تهران

در جدول ۷ ملاحظه می شود که ۲۹/۸ درصد از پاسخگویان کمتر از ۵ سال و تنها ۴/۲ درصد از پاسخگویان بیش از ۲۰ سال در تهران سکونت دارند.

جدول ۷. توزیع پاسخگویان بر حسب مدت زمان سکونت در تهران

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مدت زمان سکونت در تهران
۲۹/۸	۲۹/۳	۲۹۶	کمتر از ۵ سال
۲۰/۲	۱۹/۹	۲۰۱	۶ تا ۱۰ سال
۲۵/۶	۲۵/۱	۲۵۴	۱۱ تا ۱۵ سال
۲۰/۱	۱۹/۸	۲۰۰	۱۶ تا ۲۰ سال
۴/۲	۴/۲	۴۲	بیش از ۲۰ سال
---	۱/۷	۱۷	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



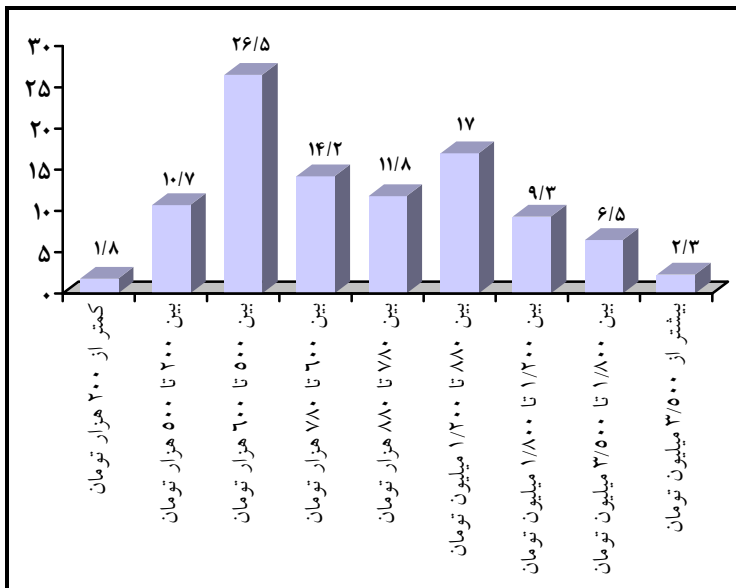
نمودار ۷. توزیع پاسخگویان بر حسب مدت زمان سکونت در تهران

سطح درآمد

در جدول ۸ ملاحظه می‌شود که بیشترین درصد پاسخگویان (۲۶/۵ درصد) دارای سطح درآمد ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان هستند. کمترین درصد (۱/۸ درصد) مربوط به سطح درآمد کمتر از ۲۰۰ هزار تومان و در مرتبه بعد با ۲/۳ درصد مربوط به درآمدهای بیش از ۳/۵۰۰ میلیون تومان است.

جدول ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب سطح درآمد

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	سطح درآمد
۱/۸	۱	۱۰	کمتر از ۲۰۰ هزار تومان
۱۰/۷	۶	۶۱	۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان
۲۶/۵	۱۵	۱۵۱	۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان
۱۴/۲	۸	۸۱	۶۰۰ تا ۷۸۰ هزار تومان
۱۱/۸	۶/۶	۶۷	۷۸۰ تا ۸۸۰ هزار تومان
۱۷	۹/۶	۹۷	۸۸۰ هزار تا ۱/۲۰۰ میلیون تومان
۹/۳	۵/۲	۵۳	۱/۲۰۰ تا ۱/۸۰۰ میلیون تومان
۶/۵	۳/۷	۳۷	۱/۸۰۰ تا ۳/۵۰۰ میلیون تومان
۲/۳	۱/۳	۱۳	بیش از ۳/۵۰۰ میلیون تومان
---	۴۳/۶	۴۴۰	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۸. توزیع پاسخگویان بر حسب سطح درآمد

سن ازدواج

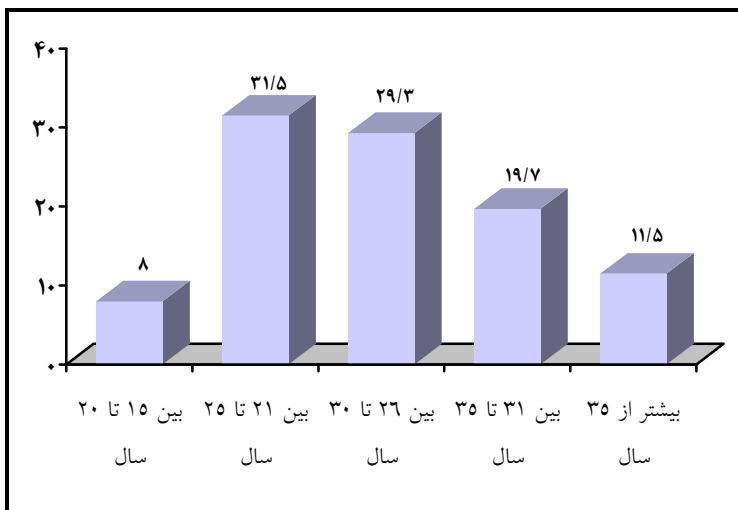
در جدول ۹ ملاحظه می‌شود که اکثر پاسخگویان یعنی ۳۱/۵ درصد در سنین ۲۱ تا ۲۵ سال و ۲۹/۳ درصد نیز در سنین ۲۶ تا ۳۰ سال ازدواج کرده‌اند و سن ازدواج تعداد کمتری از آنان یعنی ۸ درصد، سنین ۱۵ تا ۲۰ سال و ۱۱/۵ درصد، سنین بیش از ۳۵ سال بوده است.

جدول ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب سن ازدواج

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	سن ازدواج
۸	۷/۷	۷۸	۱۵ تا ۲۰ سال
۳۱/۵	۳۰/۶	۳۰۹	۲۱ تا ۲۵ سال

ادامه جدول ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب سن ازدواج

سن ازدواج	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
۲۶ تا ۳۰ سال	۲۸۷	۲۸/۴	۲۹/۳
۳۱ تا ۳۵ سال	۱۹۳	۱۹/۱	۱۹/۷
بیش از ۳۵ سال	۱۱۳	۱۱/۲	۱۱/۵
بی پاسخ	۳۰	۳	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



نمودار ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب سن ازدواج

تعداد سالی که از ازدواج گذشته است

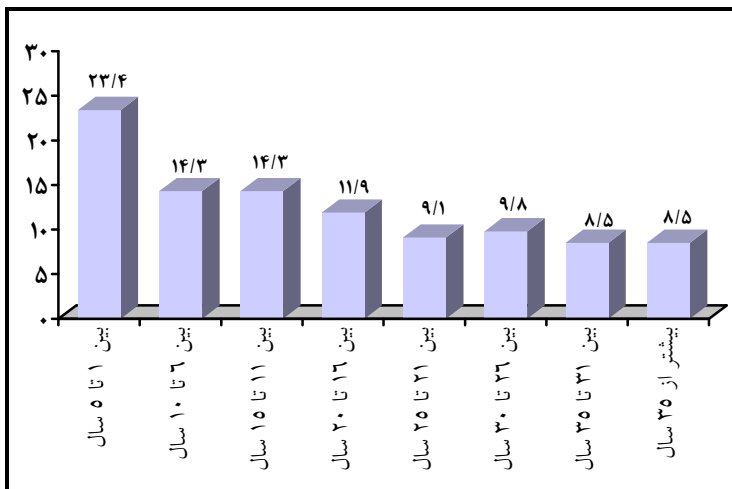
در جدول ۱۰ ملاحظه می‌شود که ۲۳/۴ درصد از پاسخگویان کمتر از ۵ سال

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۵۷

و ۸/۵ درصد از آنان ۳۱ تا ۳۵ سال و نیز ۸/۵ درصد بیش از ۳۵ سال از ازدواجشان گذشته است.

جدول ۱۰. توزیع پاسخگویان بر حسب تعداد سالی که از ازدواج گذشته است.

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تعداد سالی که از ازدواج گذشته است
۲۳/۴	۲۳/۴	۲۳۶	۱ تا ۵ سال
۱۴/۳	۱۴/۳	۱۴۴	۶ تا ۱۰ سال
۱۴/۳	۱۴/۳	۱۴۴	۱۱ تا ۱۵ سال
۱۱/۹	۱۱/۹	۱۲۰	۱۶ تا ۲۰ سال
۹/۱	۹/۱	۹۲	۲۱ تا ۲۵ سال
۹/۸	۹/۸	۹۹	۲۶ تا ۳۰ سال
۸/۵	۸/۵	۸۶	۳۱ تا ۳۵ سال
۸/۵	۸/۵	۸۶	بیش از ۳۵ سال
---	۰/۳	۳	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۱۰. توزیع پاسخگویان بر حسب تعداد سالی که از ازدواج گذشته است.

همراهان زندگی در منزل

در جدول ۱۱ ملاحظه می‌شود که اکثر پاسخگویان یعنی ۶۷/۵ درصد از آنان

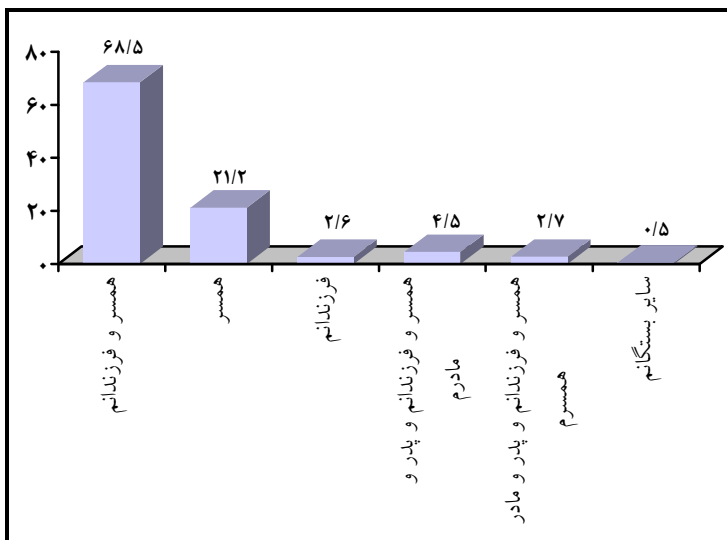
فقط با همسر و فرزندان زندگی می‌کنند.

جدول ۱۱. توزیع پاسخگویان بر حسب همراهان زندگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	همراهان زندگی شما
۶۷/۵	۶۷/۹	۶۸۶	همسر و فرزندانم
۲۱/۲	۲۱	۲۱۲	همسر
۲/۶	۲/۶	۲۶	فرزندانم
۴/۵	۴/۵	۴۵	همسر و فرزندانم و پدر و مادر
۲/۷	۲/۷	۲۷	همسر و فرزندانم و پدر و مادر همسر

ادامه جدول ۱۱. توزیع پاسخگویان بر حسب همراهان زندگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	همراهان زندگی شما
۰/۵	۰/۵	۵	سایر وابستگان
---	۰/۸	۸	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



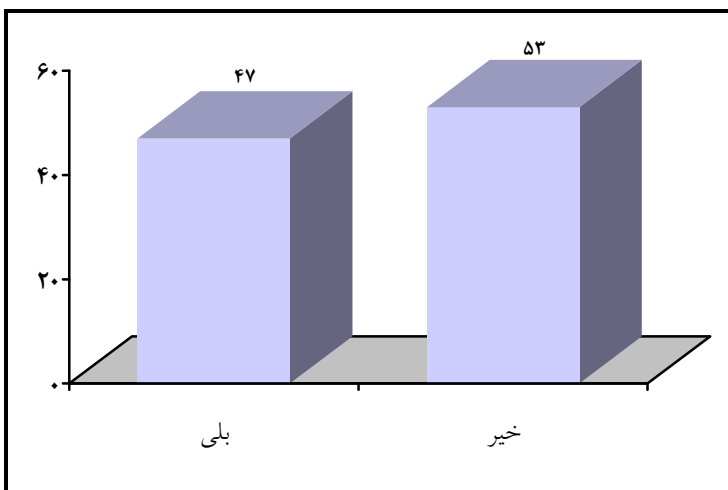
نمودار ۱۱. توزیع پاسخگویان بر حسب همراهان زندگی

سکونت خویشاوند در نزدیکی محل زندگی

در جدول ۱۲ ملاحظه می‌شود که ۴۷ درصد از پاسخگویان در نزدیکی محل سکونتشان حداقل یک خویشاوند دارند که می‌توانند با پای پیاده به منزلش بروند، در حالیکه ۵۳ درصد از پاسخگویان از وجود چنین خویشاوندی محروم هستند.

جدول ۱۲. توزیع پاسخگویان بر حسب سکونت خویشاوند در نزدیکی محل زندگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	وجود خویشاوند در نزدیکی محل زندگی
۴۷	۴۵/۹	۴۶۴	بلی
۵۳	۵۱/۸	۵۲۳	خیر
---	۲/۳	۲۳	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۱۲. توزیع پاسخگویان بر حسب وجود خویشاوند در نزدیکی محل زندگی

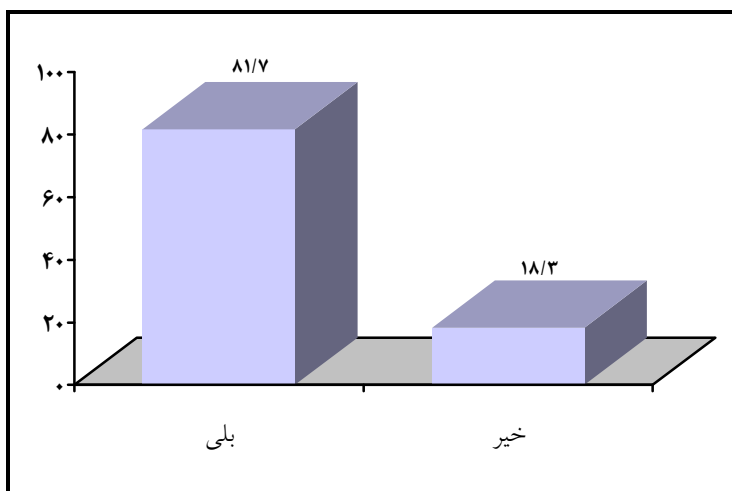
فرزنددار بودن

در جدول ۱۳ ملاحظه می شود ۸۱/۷ درصد پاسخگویان دارای فرزند و ۱۸/۳

بدون فرزند هستند.

جدول ۱۳. توزیع پاسخگویان بر حسب داشتن فرزند

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	فرزند دار بودن
۸۱/۷	۸۱/۴	۸۲۲	بلی
۱۸/۳	۱۸/۲	۱۸۴	خیر
---	۰/۴	۴	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



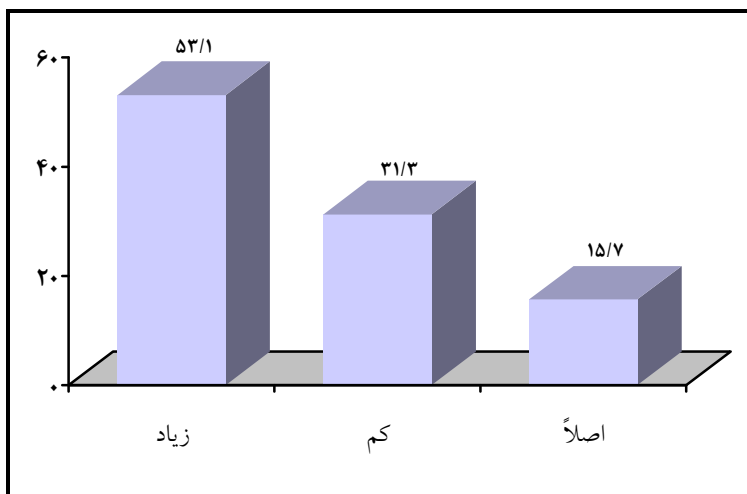
نمودار ۱۳. توزیع پاسخگویان بر حسب داشتن فرزند

قابل اتکاترین منبع جهت مشاوره پیرامون تربیت فرزندان پدر و مادر

در جدول ۱۴ ملاحظه می‌شود که ۵۳/۱ درصد از پاسخگویان پدر و مادر را به عنوان منبعی برای مشاوره پیرامون تربیت فرزند به مقدار زیاد قابل اتکا می‌دانند. ۱۵/۷ درصد از پاسخگویان نیز منبع مذکور را اصلاً مناسب نمی‌دانند.

جدول ۱۴. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن پدر و مادر جهت مشاوره

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	پدر و مادر
۵۳/۱	۵۲/۳	۵۲۸	زیاد
۳۱/۳	۳۰/۸	۳۱۱	کم
۱۵/۷	۱۵/۴	۱۵۶	اصلاً
---	۱/۵	۱۵	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۱۴. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن پدر و مادر جهت مشاوره

دوستان و آشنایان

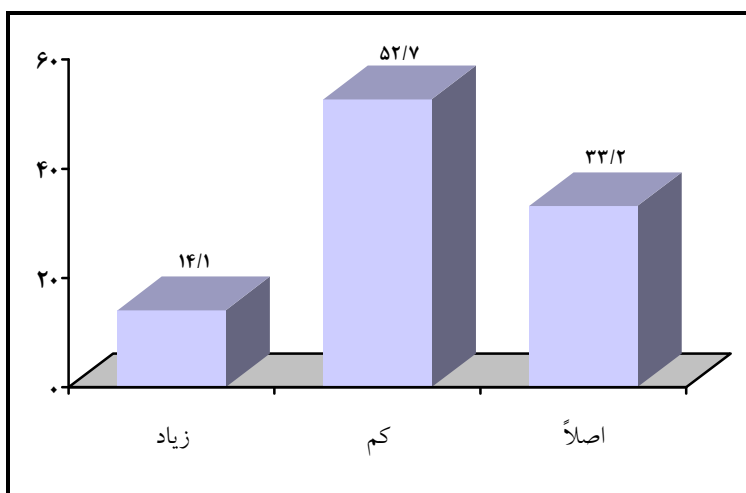
در جدول ۱۵ ملاحظه می‌شود که تنها ۱۴/۱ درصد از پاسخگویان منبع دوستان

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۶۳

و آشنایان را قابل‌اتکا می‌دانند و بیش از نیمی از پاسخگویان این منبع را خیلی مناسب نمی‌دانند.

جدول ۱۵. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن دوستان و آشنایان جهت مشاوره

دوستان و آشنایان	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۱۳۹	۱۳/۸	۱۴/۱
کم	۵۱۹	۵۱/۴	۵۲/۷
اصلاً	۳۲۷	۳۲/۴	۳۳/۲
بی‌پاسخ	۲۵	۲/۵	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



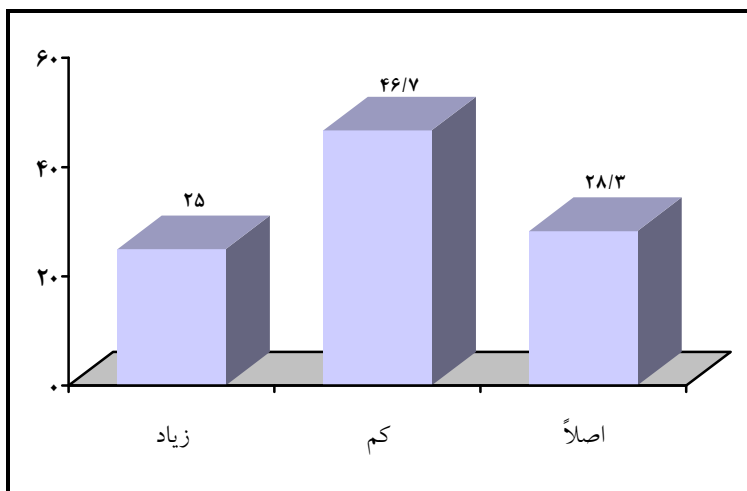
نمودار ۱۵. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن دوستان و آشنایان جهت مشاوره

خواهر و برادر

در جدول ۱۶ ملاحظه می‌شود که تنها ۲۵ درصد از پاسخگویان منبع خواهر و برادر را به عنوان منبعی که در حد زیاد قابل اتکا است، می‌شناسند، ۴۶/۷ درصد قابلیت اتکای آن را کم دانسته و ۲۸/۳ درصد اصلاً آن را منبع مناسبی نمی‌دانند.

جدول ۱۶. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن خواهر و برادر جهت مشاوره

خواهر و برادر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
زیاد	۲۴۸	۲۴/۶	۲۵
کم	۴۶۴	۴۵/۹	۴۶/۷
اصلاً	۲۸۱	۲۷/۸	۲۸/۳
بی پاسخ	۱۷	۱/۷	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



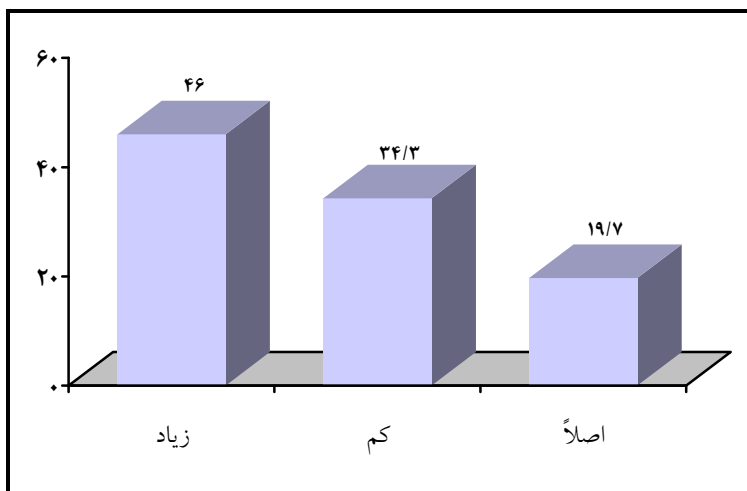
نمودار ۱۶. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن خواهر و برادر جهت مشاوره

برنامه‌های صداوسیما

در جدول ۱۷ ملاحظه می‌شود که ۴۶ درصد از پاسخگویان برنامه‌های صداوسیما را منبع مناسبی جهت مشاوره تربیت فرزندان می‌دانند و حدود ۲۰ درصد هم اصلاً آن را قابل اتکا نمی‌دانند.

جدول ۱۷. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن برنامه‌های صداوسیما جهت مشاوره

برنامه‌های صداوسیما	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
زیاد	۴۵۵	۴۵	۴۶
کم	۳۳۹	۳۳/۶	۳۴/۳
اصلاً	۱۹۵	۱۹/۳	۱۹/۷
بی پاسخ	۲۱	۲/۱	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



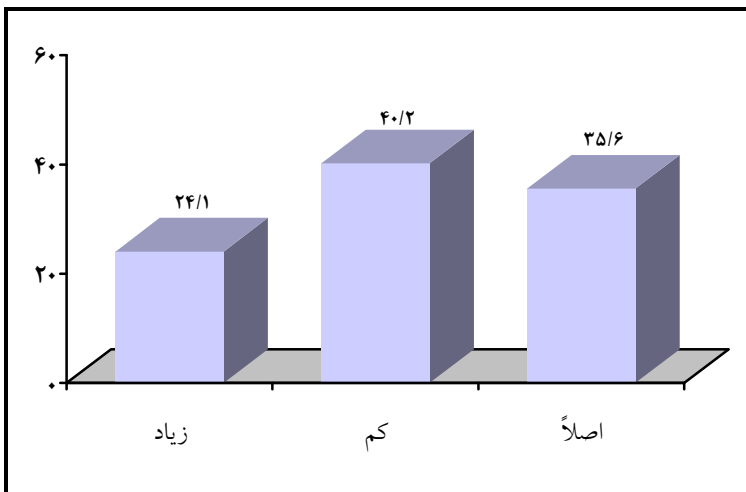
نمودار ۱۷. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن برنامه‌های صداوسیما جهت مشاوره

مطبوعات

در جدول ۱۸ ملاحظه می‌شود که ۴۰/۲ درصد از پاسخگویان مطبوعات را منبعی کم‌ارزش جهت اتکا می‌دانند و فقط ۲۴/۱ درصد از افراد آن را مفید می‌دانند.

جدول ۱۸. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن مطبوعات جهت مشاوره

مطبوعات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۲۳۳	۲۳/۱	۲۴/۱
کم	۳۸۸	۳۸/۴	۴۰/۲
اصلاً	۳۴۴	۳۴/۱	۳۵/۶
بی‌پاسخ	۴۵	۴/۵	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



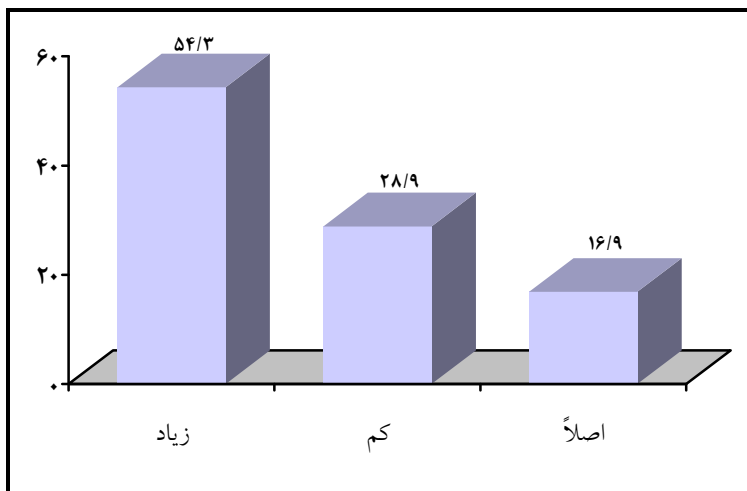
نمودار ۱۸. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن مطبوعات جهت مشاوره

کتاب و مجلات

در جدول ۱۹ ملاحظه می‌شود که ۵۴/۳ درصد از پاسخگویان قابل‌اتکا بودن منبع کتاب و مجلات را به مقدار زیادی قبول دارند و ۱۶/۹ درصد نیز اصلاً آن را قابل‌اتکا نمی‌دانند.

جدول ۱۹. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن کتاب و مجلات جهت مشاوره

کتاب و مجلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۵۲۸	۵۲/۳	۵۴/۳
کم	۲۸۱	۲۷/۸	۲۸/۹
اصلاً	۱۶۴	۱۶/۲	۱۶/۹
بی‌پاسخ	۳۷	۳/۷	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



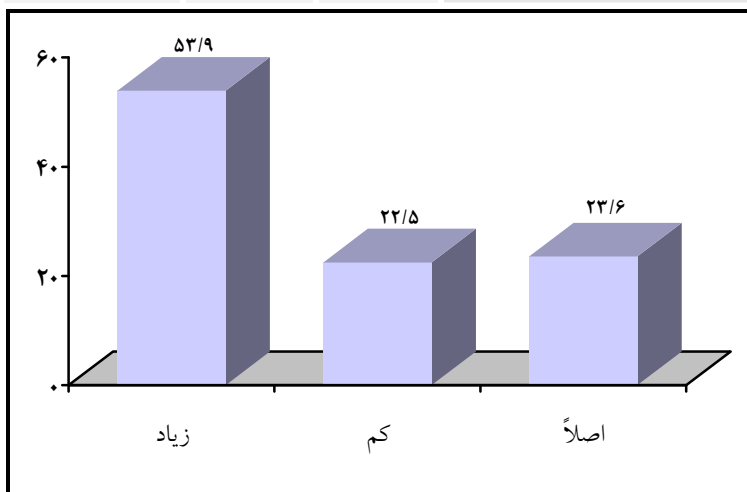
نمودار ۱۹. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل‌اتکا دانستن کتاب و مجلات جهت مشاوره

مشاوران و صاحب نظران

در جدول ۲۰ ملاحظه می شود که ۵۳/۹ درصد از پاسخگویان استفاده از مشاوران و صاحب نظران را برای مشاوره پیرامون تربیت فرزند به مقدار زیاد قابل اتکا دانسته و حدود ۲۴ درصد نیز آن را غیر قابل اتکا می دانند.

جدول ۲۰. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن مشاوران و صاحب نظران جهت مشاوره

مشاوران و صاحب نظران	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
زیاد	۵۲۸	۵۲/۳	۵۳/۹
کم	۲۲۰	۲۱/۸	۲۲/۵
اصلاً	۲۳۱	۲۲/۹	۲۳/۶
بی پاسخ	۳۱	۳/۱	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



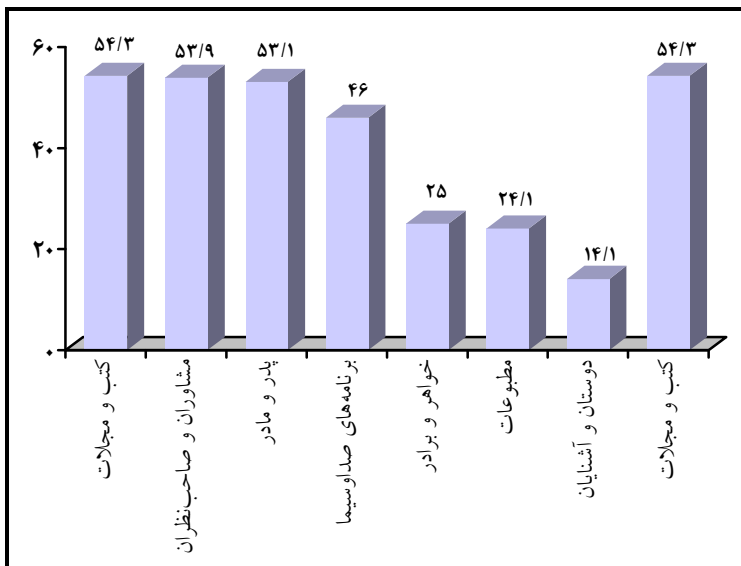
نمودار ۲۰. توزیع پاسخگویان بر حسب قابل اتکا دانستن مشاوران و صاحب نظران جهت مشاوره

مقایسه پاسخگویان بر حسب منابع مشاوره

در جدول ۲۱ ملاحظه می‌شود که هرکدام از منابع «کتب و مجلات»، «مشاوران و صاحب‌نظران» و «پدر و مادر» به ترتیب با درصدهای ۵۴/۳، ۵۳/۹ و ۵۳/۱ در انتخاب گزینه «زیاد» از بین سه گزینه موجود قابل‌اتکاترین منابع مورد توجه والدین جهت تربیت فرزندانشان هستند و برنامه‌های صداوسیما با ۴۶ درصد در مرتبه بعدی قرار دارد. کمترین منبع قابل‌اتکا در نظر والدین «دوستان و آشنایان» با ۱۴/۱ درصد است. نتایج این جدول بر مبنای تعداد افرادی که گزینه «زیاد» را در پاسخ به سؤالات قبلی انتخاب کرده بودند، محاسبه شده و به همین دلیل مجموع درصد در آن بی‌معنی است.

جدول ۲۱. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب منابع مشاوره

منابع	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
کتب و مجلات	۵۲۸	۵۲/۳	۵۴/۳
مشاوران و صاحب‌نظران	۵۲۸	۵۲/۳	۵۳/۹
پدر و مادر	۵۲۸	۵۲/۳	۵۳/۱
برنامه‌های صداوسیما	۴۵۵	۴۵	۴۶
خواهر و برادر	۲۴۸	۲۴/۶	۲۵
مطبوعات	۲۳۳	۲۳/۱	۲۴/۱
دوستان و آشنایان	۱۳۹	۱۳/۸	۱۴/۱
کتب و مجلات	۵۲۸	۵۲/۳	۵۴/۳



نمودار ۲۱. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب منابع مشاوره

تفاوت در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان

در جدول ۲۲ ملاحظه می شود که ۵۶/۲ درصد از پاسخگویان قائل به وجود

تفاوت زیاد در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان هستند.

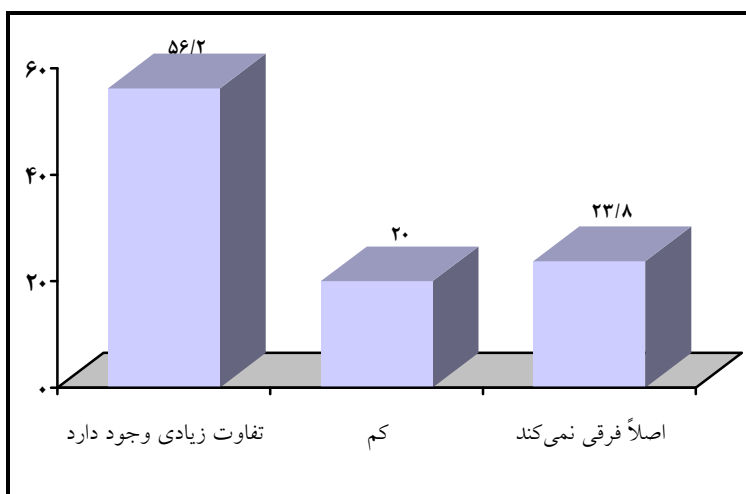
جدول ۲۲. توزیع پاسخگویان بر حسب

قائل بودن به تفاوت در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تفاوت در تربیت فرزند اول
۵۶/۲	۵۴/۵	۵۵۰	تفاوت زیادی وجود دارد
۲۰	۱۹/۴	۱۹۶	کم
۲۳/۸	۲۳/۱	۲۳۳	اصلاً فرقی نمی کند

ادامه جدول ۲۲. توزیع پاسخگویان بر حسب قائل بودن به تفاوت در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان

تفاوت در تربیت فرزند اول	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
بی پاسخ	۳۱	۳/۱	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



نمودار ۲۲. توزیع پاسخگویان بر حسب قائل بودن به تفاوت در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان

شرکت فعال و مستمر در سخنرانی‌ها و همایش‌های مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و سایر اماکن و میزان اعتماد و به‌کارگیری از آموزه‌های آن

در جدول ۲۳ ملاحظه می‌شود که ۴۱/۳ درصد از پاسخگویان دارای فرزند در این برنامه‌ها شرکت کرده‌اند که از مجموع پاسخگویان دارای فرزند، فقط ۲۸/۴

۷۲ ■ جایگاه آگاهی و مطالعه والدین...

درصد به آموزه‌های بیان شده، اعتماد زیاد داشته و ۲۷/۸ درصد نیز این آموزه‌ها را در حد زیاد به کار می‌برند.

جدول ۲۳. توزیع پاسخگویان دارای فرزند بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان به کارگیری منابع در زندگی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان کسب اعتماد به منابع کسب اطلاعات	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۲۳/۹	زیاد	۲۸/۴	زیاد	۴۱/۳	بلی
۴/۳	کم				
۰/۱	اصلاً				
۳/۶	زیاد	۱۲	کم		
۷/۳	کم				
۰/۸	اصلاً				
۰/۳	زیاد	۰/۹	اصلاً		
۰/۶	کم				
۰/۹	اصلاً				
۴۱/۳	جمع	۴۱/۳	جمع		
—	—	—	—	۵۸/۷	خیر
—	—	—	—	۱۰۰	جمع

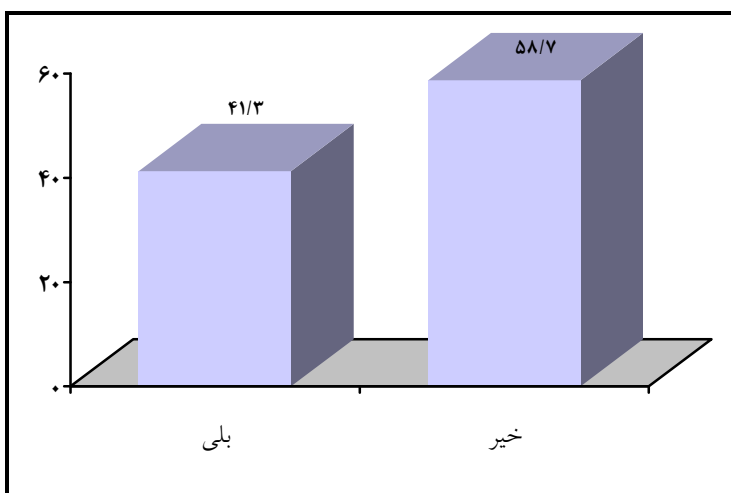
شرکت در سخنرانی‌ها و همایش‌هایی با موضوع مباحث تربیتی فرزندان

در جدول ۲۴ ملاحظه می‌شود که ۵۸/۷ درصد از پاسخگویان دارای فرزند از

مباحث تربیتی سخنرانی‌ها و همایش‌ها استفاده نمی‌کنند.

جدول ۲۴. توزیع پاسخگویان بر حسب شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۴۱/۳	۳۴۵	بلی
۵۸/۷	۴۸۵	خیر
۱۰۰	۸۲۰	جمع



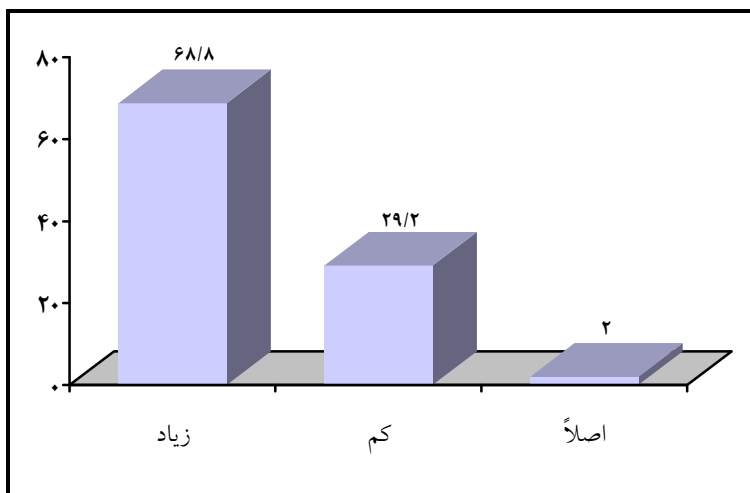
نمودار ۲۳. توزیع پاسخگویان بر حسب شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

میزان اعتماد به مباحث تربیتی مطرح شده در سخنرانی‌ها و همایش‌ها

در جدول ۲۵ ملاحظه می‌شود که ۶۸/۸ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که در سخنرانی‌ها و همایش‌های مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و... شرکت می‌کنند، به میزان زیاد و ۲۹/۲ درصد به میزان کم به این منبع اعتماد دارند. ۲ درصد نیز اصلاً به این منابع اعتماد ندارند.

جدول ۲۵. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۲۳۳	۶۸/۸
کم	۹۹	۲۹/۲
اصلاً	۷	۲
جمع	۳۳۹	۱۰۰



نمودار ۲۴. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

میزان به‌کارگیری مباحث تربیتی مطرح شده در سخنرانی‌ها و همایش‌ها در زندگی

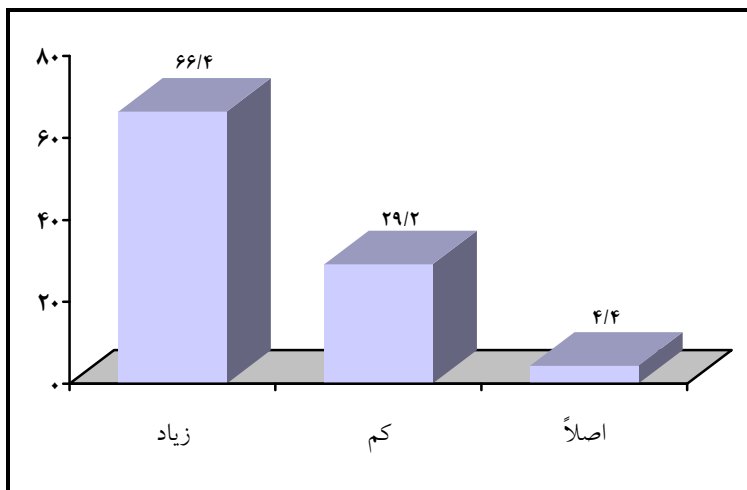
در جدول ۲۶ ملاحظه می‌شود که ۶۶/۴ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۷۵

در سخنرانی‌ها و همایش‌های مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و... شرکت می‌کنند، به میزان زیاد و ۲۹/۲ درصد به میزان کم از این منابع در زندگی خود استفاده می‌کنند. ۴/۴ درصد نیز اصلاً این منابع را در زندگی به کار نمی‌گیرند.

جدول ۲۶. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

میزان به کارگیری منابع در زندگی	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۲۲۷	۶۶/۴
کم	۱۰۰	۲۹/۲
اصلاً	۱۵	۴/۴
جمع	۳۴۲	۱۰۰



نمودار ۲۵. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (سخنرانی‌ها و همایش‌ها)

دنبال کردن برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان و میزان اعتماد و به کارگیری از آموزه‌های آن

در جدول ۲۷ ملاحظه می‌شود که ۶۰/۱ درصد از پاسخگویان دارای فرزند از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند که از مجموع ۶۰/۱ درصد، ۴۰/۹ درصد از افراد به آموزه‌های ارائه شده، اعتماد زیاد داشته و در مجموع نیز ۳۵ درصد از افراد، این آموزه‌ها را در حد زیاد در زندگی خود به کار می‌برند.

جدول ۲۷. توزیع پاسخگویان دارای فرزند بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	میزان به کارگیری منابع در زندگی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۳۱/۴	زیاد				
۹/۶	کم	۴۰/۹	زیاد		
۰/۲	اصلاً				
۳/۵	زیاد				
۱۴/۱	کم	۱۸/۳	کم	۶۰/۱	بلی
۰/۷	اصلاً				
۰/۱	زیاد				
۰/۳	کم	۰/۹	اصلاً		
۰/۵	اصلاً				
۶۰/۱	جمع	۶۰/۱	جمع		

ادامه جدول ۲۷. توزیع پاسخگویان دارای فرزند بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان به‌کارگیری منابع در زندگی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	شرکت و استفاده از منابع مذکور
—	—	—	—	۳۹/۹	خیر
—	—	—	—	۱۰۰	جمع

استفاده از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی

در جدول ۲۸ ملاحظه می‌شود که ۶۰/۱ درصد از پاسخگویان از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند.

جدول ۲۸. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۶۰/۱	۴۹۳	بلی
۳۹/۹	۳۲۱	خیر
۱۰۰	۸۱۸	جمع



نمودار ۲۶. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

میزان اعتماد به مباحث تربیتی مطرح شده در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی

در جدول ۲۹ ملاحظه می‌شود که ۶۸ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند، به مقدار زیاد به این منبع کسب اطلاع اعتماد دارند و ۱/۵ در صد نیز اصلاً به این منابع اعتماد ندارند.

جدول ۲۹. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۳۳۵	۶۸
کم	۱۵۰	۳۰/۵

ادامه جدول ۲۹. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
اصلاً	۷	۱/۵
جمع	۴۹۲	۱۰۰



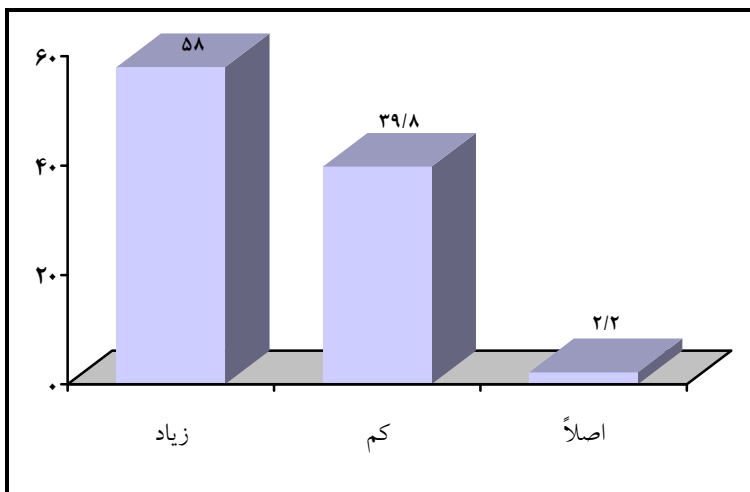
نمودار ۲۷. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

میزان به‌کارگیری مباحث تربیتی مطرح شده در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در زندگی

در جدول ۳۰ ملاحظه می‌شود که ۵۸ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند، میزان به‌کارگیری این مباحث در زندگی‌شان را زیاد و ۲/۲ درصد نیز این منابع را اصلاً در زندگی به‌کار نمی‌گیرند.

جدول ۳۰. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

میزان به کارگیری منابع در زندگی	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
زیاد	۲۸۴	۵۸
کم	۱۹۵	۳۹/۸
اصلاً	۱۱	۲/۲
جمع	۴۸۹	۱۰۰



نمودار ۲۸. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی)

مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان و میزان اعتماد و به کارگیری آموزه‌های آن

در جدول ۳۱ ملاحظه می‌شود که فقط ۲۴/۷ درصد از پاسخگویان دارای

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۸۱

فرزند جهت مسائل تربیتی فرزندان به مشاور مراجعه کرده‌اند که در این میان ۱۷/۵ درصد از افراد در حد زیاد به آموزه‌های ارائه شده اعتماد داشته و ۱۷/۹ درصد از آنها نیز در حد زیاد این آموزه‌ها را به کار می‌برند.

جدول ۳۱. توزیع پاسخگویان دارای فرزند بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (مراجعه به مشاور)

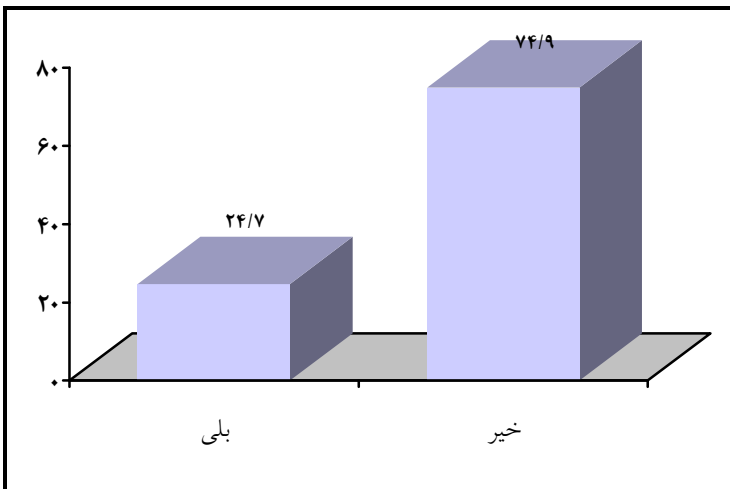
درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	میزان به کارگیری منابع در زندگی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۱۵/۸	زیاد	۱۷/۵	زیاد	۲۴/۷	بلی
۱/۷	کم				
—	اصلاً				
۲/۱	زیاد	۶/۳	کم		
۴/۲	کم				
—	اصلاً				
—	زیاد	۰/۹	اصلاً		
—	کم				
۰/۹	اصلاً				
۲۴/۷	جمع	۲۴/۷	جمع		
—	—	—	—	۷۴/۹	خیر
—	—	—	—	۱۰۰	جمع

مراجعه به مشاور

در جدول ۳۲ ملاحظه می‌شود که فقط ۲۴/۷ درصد از پاسخگویان جهت مسائل تربیتی فرزندان به مشاور مراجعه کرده‌اند.

جدول ۳۲. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (مراجعه به مشاور)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	شرکت و استفاده از منبع
۲۴/۷	۲۰۵	بلی
۷۴/۹	۶۱۵	خیر
۱۰۰	۸۲۰	جمع



نمودار ۲۹. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (مراجعه به مشاور)

میزان اعتماد به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان

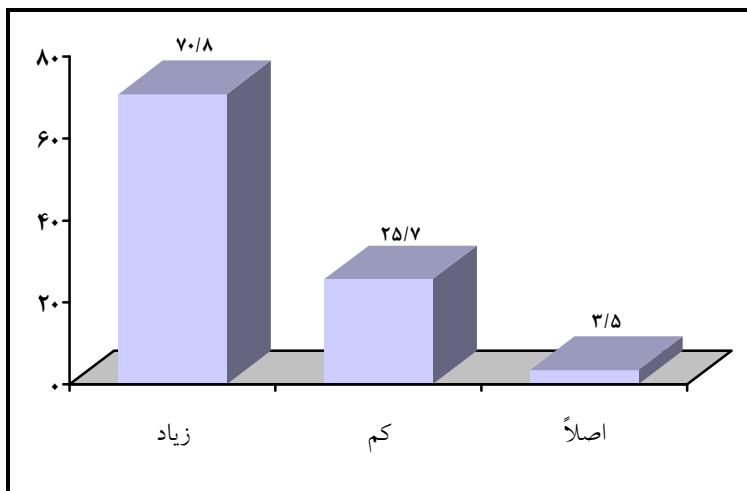
در جدول ۳۳ ملاحظه می‌شود که ۷۰/۸ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۸۳

جهت مسائل تربیتی فرزندان به مشاور مراجعه کرده‌اند، به میزان زیاد به منبع مذکور اعتماد دارند و ۳/۵ درصد اصلاً به این منبع اعتماد ندارند.

جدول ۳۳. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (مراجعه به مشاور)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات
۷۰/۸	۱۴۳	زیاد
۲۵/۷	۵۲	کم
۳/۵	۷	اصلاً
۱۰۰	۲۰۲	جمع



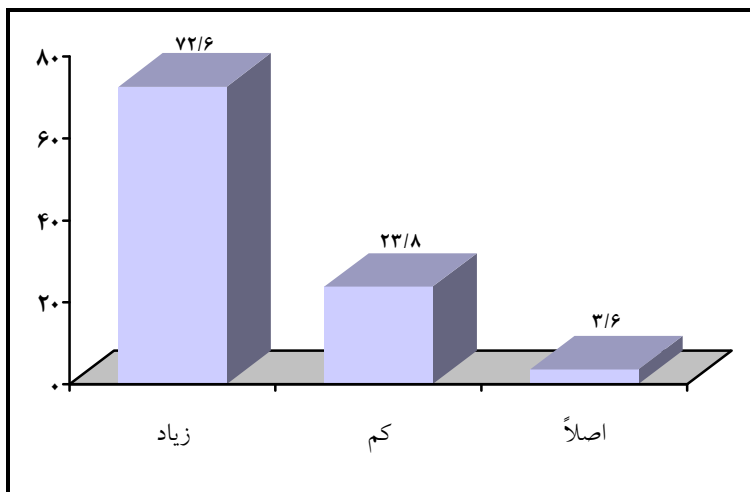
نمودار ۳۰. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (مراجعه به مشاور)

میزان به کارگیری راهکارهای مطرح شده از جانب مشاور

در جدول ۳۴ ملاحظه می شود که ۷۲/۶ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که جهت مسائل تربیتی فرزندان به مشاور مراجعه می کنند، میزان به کارگیری این منبع را در زندگی زیاد می دانند.

جدول ۳۴. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه های منابع در زندگی (مراجعه به مشاور)

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	فراوانی	میزان به کارگیری منابع در زندگی
۷۲/۶	۱۴۷	زیاد
۲۳/۸	۴۸	کم
۳/۶	۷	اصلاً
۱۰۰	۲۰۳	جمع



نمودار ۳۱. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه های منابع در زندگی (مراجعه به مشاور)

خرید کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل تربیتی فرزندان و میزان اعتماد و استفاده از آموزه‌های آن

در جدول ۳۵ ملاحظه می‌شود که ۵۹/۵ درصد از پاسخگویان دارای فرزند از منابع ذکر شده استفاده می‌کنند که ۳۸/۹ درصد از آنها در حد زیاد به آموزه‌های ارائه شده اعتماد داشته و در مجموع نیز ۳۶/۵ درصد از افراد نیز این آموزه‌ها را در حد زیاد به کار می‌برند.

جدول ۳۵. توزیع پاسخگویان دارای فرزند بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (کتاب و مجلات)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان به کارگیری منابع در زندگی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۳۳/۷	زیاد	۳۸/۹	زیاد	۵۹/۵	بلی
۵/۲	کم				
—	اصلاً				
۲/۸	زیاد	۲۰/۲	کم		
۱۶/۱	کم				
۱/۲	اصلاً				
—	زیاد	۰/۳۶	اصلاً		
۰/۱۲	کم				
۰/۲۴	اصلاً				
۵۹/۵	جمع	۵۹/۵	جمع		
—	—	—	—	۴۰/۱	خیر
—	—	—	—	۱۰۰	جمع

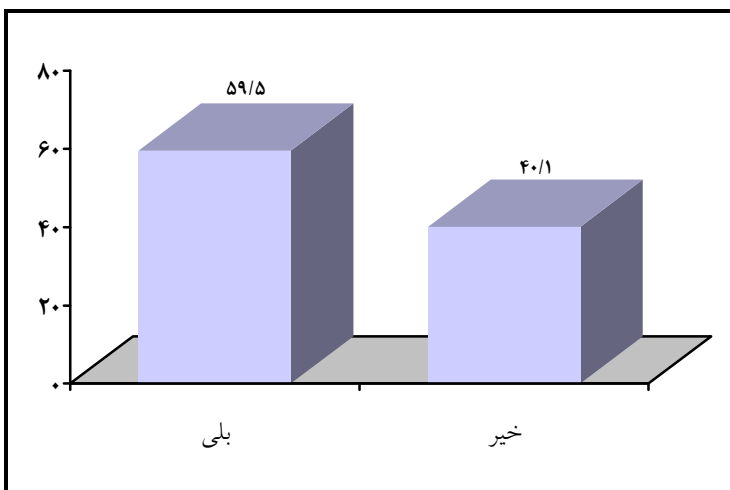
استفاده از کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل تربیتی فرزندان

در جدول ۳۶ ملاحظه می‌شود که ۵۹/۶ درصد از پاسخگویان از منابع ذکر

شده استفاده می‌کنند.

جدول ۳۶. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (کتاب و مجلات)

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	شرکت و استفاده از منابع مذکور
۵۹/۶	۴۸۴	بلی
۴۰/۱	۳۲۶	خیر
۱۰۰	۸۱۴	جمع



نمودار ۳۷. توزیع پاسخگویان بر حسب استفاده از منابع کسب اطلاعات (کتاب و مجلات)

میزان اعتماد به کتاب و مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل تربیتی

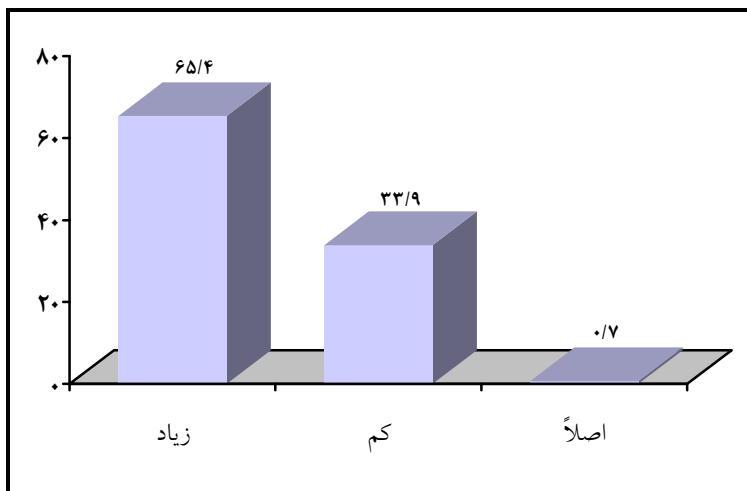
فرزندان

در جدول ۳۷ ملاحظه می‌شود که ۶۵/۴ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که

جهت مسائل تربیتی فرزندان به خرید کتب و مجلات پرداخته‌اند، منابع مورد بحث را قابل اعتماد دانسته و تنها ۰/۷ درصد از پاسخگویان آنها را قابل اعتماد نمی‌دانند.

جدول ۳۷. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (کتب و مجلات)

میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۳۱۳	۶۵/۴
کم	۱۶۲	۳۳/۹
اصلاً	۳	۰/۷
جمع	۴۷۹	۱۰۰



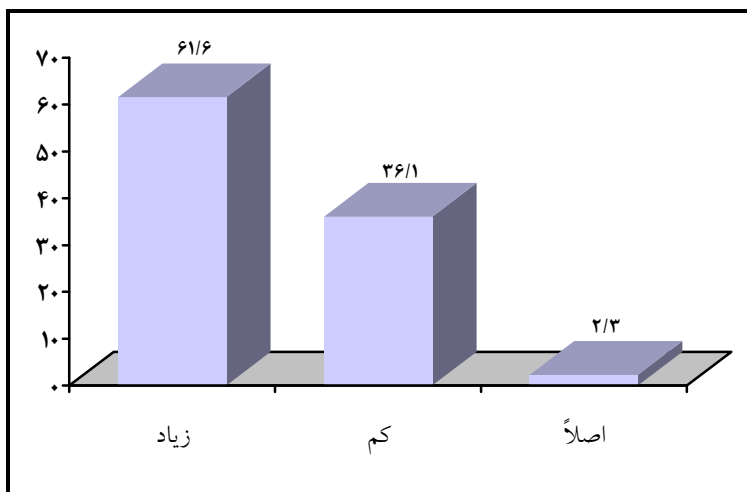
نمودار ۳۳. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات (کتب و مجلات)

میزان به کارگیری آموزه‌های کتاب یا مجلات مرتبط برای آشنایی با مسائل تربیتی فرزندان

در جدول ۳۸ ملاحظه می‌شود که ۶۱/۶ درصد از پاسخگویان دارای فرزند که جهت مسائل تربیتی فرزندان به خرید کتب و مجلات پرداخته‌اند، میزان به کارگیری این منابع را در زندگی زیاد می‌دانند و ۲/۳ درصد از آنان، این منبع را اصلاً به کار نمی‌گیرند.

جدول ۳۸. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (کتب و مجلات)

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	فراوانی	میزان به کارگیری منابع در زندگی
۶۱/۶	۲۹۷	زیاد
۳۶/۱	۱۷۴	کم
۲/۳	۱۱	اصلاً
۱۰۰	۴۸۱	جمع



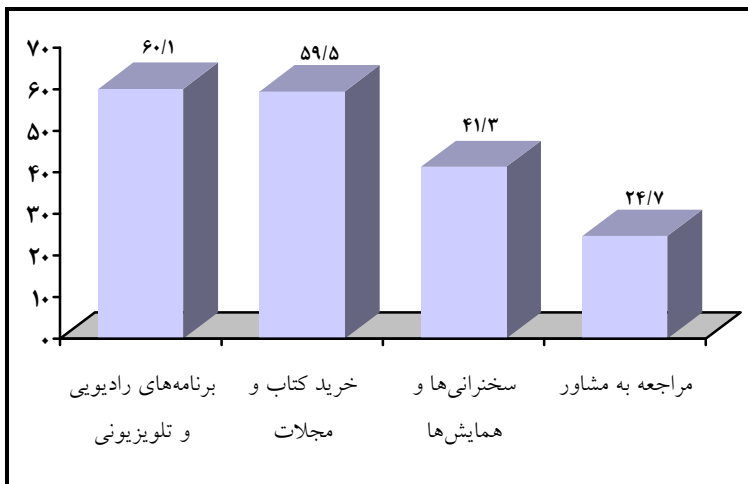
نمودار ۳۴. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی (کتب و مجلات)

شرکت و استفاده از منابع

در جدول ۳۹ ملاحظه می‌شود که اکثر پاسخگویان دارای فرزند (۶۰ درصد) از برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی و عده زیادی هم (۵۹/۵ درصد) از کتاب و مجلات برای راهنمایی گرفتن در خصوص تربیت فرزندان استفاده می‌کنند. مراجعه به مشاوره با ۲۴/۷ درصد کمترین تعداد پاسخگویان را به خود اختصاص داده است. نتایج این جدول بر مبنای تعداد افرادی که گزینه «زیاد» را در پاسخ به سؤالات قبلی انتخاب کرده بودند، محاسبه شده و به همین دلیل مجموع درصد در آن بی‌معنی است.

جدول ۳۹. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	شرکت و استفاده از منابع
۶۰/۱	۴۹۳	برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی
۵۹/۵	۴۸۴	خرید کتاب و یا مجلات
۴۱/۳	۳۴۵	سخنرانی‌ها و همایش‌ها در فرهنگ‌سراها و مدارس و مساجد و سایر اماکن
۲۴/۷	۲۰۵	مراجعه به مشاور



نمودار ۳۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات

اعتماد به منابع کسب اطلاعات

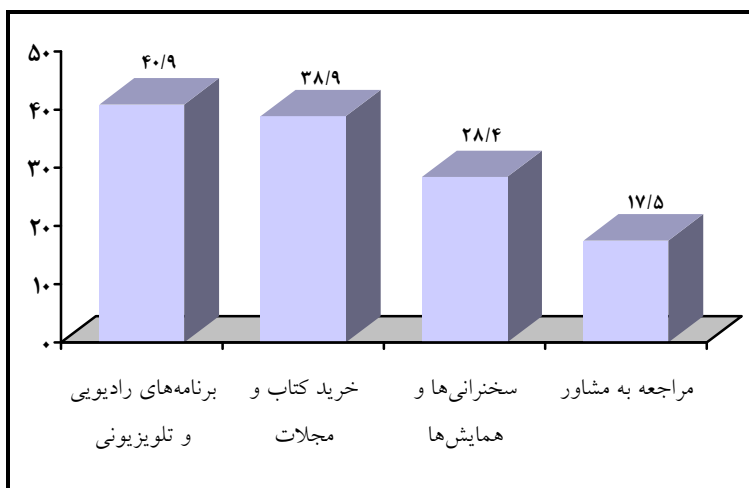
در جدول ۴۰ ملاحظه می‌شود که ۴۰/۹ درصد از پاسخگویان دارای فرزند به استفاده از منبع صداوسیما در حد زیاد اعتماد دارند و بنابراین بیشترین سطح اعتماد را این مورد داراست. مراجعه به مشاور نیز کمترین درصد (۱۷/۵ درصد) را به خود اختصاص داده است. نتایج این جدول بر مبنای تعداد افرادی که گزینه «زیاد» را در پاسخ به سؤالات قبلی انتخاب کرده بودند، محاسبه شده و به همین دلیل مجموع درصد در آن بی‌معنی است.

جدول ۴۰. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	فراوانی	اعتماد به منابع
۴۰/۹	۳۳۵	برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی
۳۸/۹	۳۱۳	خرید کتاب و مجلات

ادامه جدول ۴۰. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد
به منابع کسب اطلاعات

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	فراوانی	اعتماد به منابع
۲۸/۴	۲۳۳	سخنرانی‌ها و همایش‌ها در فرهنگ‌سراها و مدارس و مساجد و سایر اماکن
۱۷/۵	۱۴۳	مراجعه به مشاور



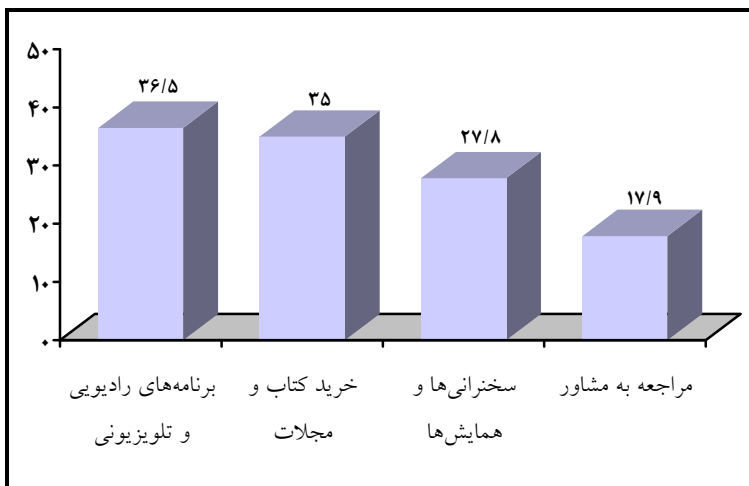
نمودار ۳۶. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات

به‌کارگیری منابع در زندگی

در جدول ۴۱ ملاحظه می‌شود که ۳۶/۵ درصد از پاسخگویان دارای فرزند از آموزه‌های کتب و مجلات در زندگی خود استفاده می‌کنند. ۳۵ درصد نیز مباحث مطرح شده در برنامه‌های صداوسیما را در حد زیاد به‌کار می‌گیرند. نتایج این جدول بر مبنای تعداد افرادی که گزینه «زیاد» را در پاسخ به سؤالات قبلی انتخاب کرده بودند، محاسبه شده و به همین دلیل مجموع درصد در آن بی‌معنی است.

جدول ۴۱. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
۳۶/۵	۲۹۷	خرید کتاب و مجلات
۳۵	۲۸۴	برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی
۲۷/۸	۲۲۷	سخنرانی‌ها و همایش‌ها در فرهنگ‌سراها و مدارس و مساجد و سایر اماکن
۱۷/۹	۱۴۷	مراجعه به مشاور



نمودار ۳۷. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب میزان به کارگیری آموزه‌های منابع در زندگی

نیاز به انواع اطلاعات در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات علمی (تغذیه فرزندان، سلامت و بیماری فرزندان، چگونگی رفتار با

فرزندان)

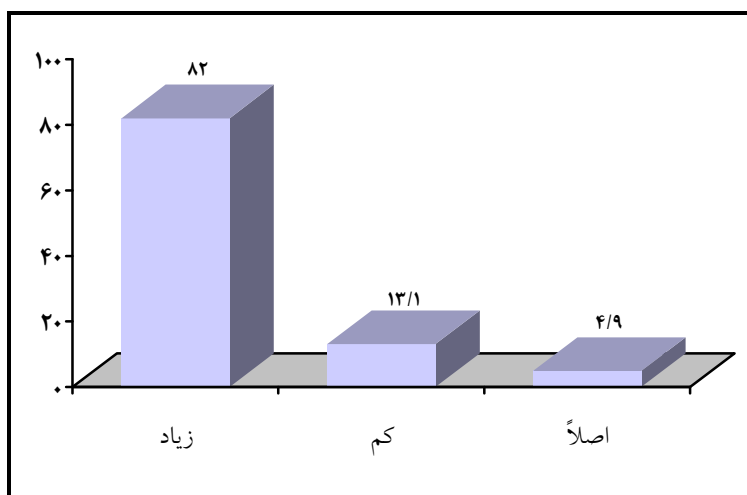
در جدول ۴۲ ملاحظه می‌شود که ۸۲ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۹۳

علمی را در مقوله تربیت فرزند زیاد و ۱۳/۱ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۴/۹ درصد نیز اصلاً معتقد به نیاز به اطلاعات علمی در این مقوله نیستند.

جدول ۴۲. توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات علمی در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات علمی در مقوله تربیت فرزند	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۶۷۰	۶۶/۳	۸۲
کم	۱۰۷	۱۰/۶	۱۳/۱
اصلاً	۴۰	۴	۴/۹
بی‌پاسخ	۱۹۳	۱۹/۱	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



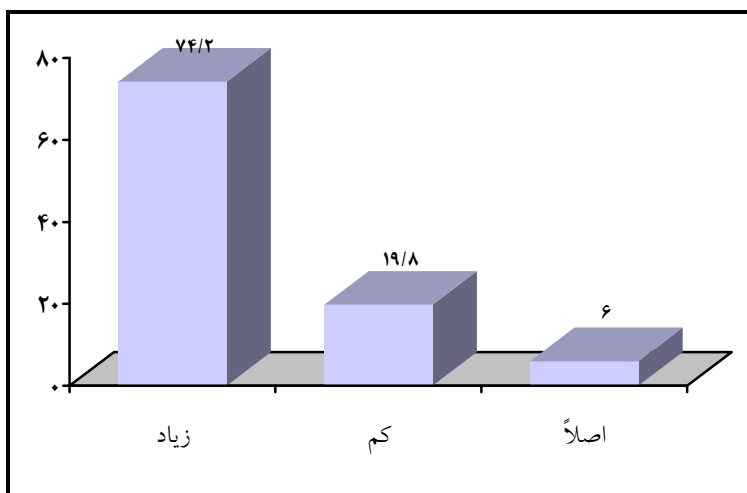
نمودار ۳۸. توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات علمی در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات مذهبی (پاسخگویی به سؤالات دینی فرزندان و چگونگی تربیت دینی فرزندان)

در جدول ۴۳ ملاحظه می‌شود که ۷۴/۲ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات مذهبی در مقوله تربیت فرزند را زیاد و ۱۹/۸ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۶ درصد نیز اصلاً معتقد به نیاز به اطلاعات مذهبی در این مقوله نیستند.

جدول ۴۳. توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات مذهبی در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات مذهبی در مقوله تربیت فرزند	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۶۰۵	۵۹/۹	۷۴/۲
کم	۱۶۱	۱۵/۹	۱۹/۸
اصلاً	۴۹	۴/۹	۶
بی‌پاسخ	۱۹۵	۱۹/۳	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



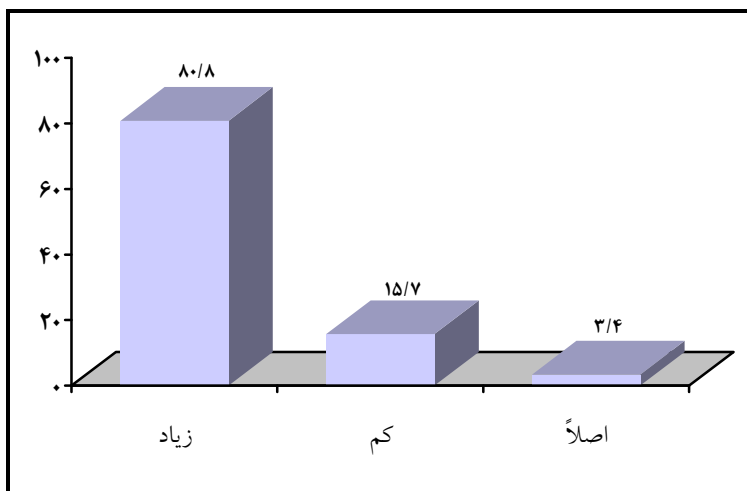
نمودار ۳۹. توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات مذهبی در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات فرهنگی (مراکز و مکان‌های فرهنگی جهت نگهداری، گذراندن اوقات فراغت و تحصیل فرزندان)

در جدول ۴۴ ملاحظه می‌شود که ۸۰/۸ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات فرهنگی در مقوله تربیت فرزند را زیاد و ۱۵/۷ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۳/۴ درصد اصلاً معتقد به نیاز به اطلاعات فرهنگی در این مقوله نیستند.

جدول توزیع ۴۴. پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات فرهنگی در مقوله تربیت فرزند

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	اطلاعات فرهنگی در مقوله تربیت فرزند
۸۰/۸	۶۵/۱	۶۵۸	زیاد
۱۵/۷	۱۲/۷	۱۲۸	کم
۳/۴	۲/۸	۲۸	اصلاً
---	۱۹/۴	۱۹۶	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۴۰. توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به اطلاعات فرهنگی در مقوله تربیت فرزند

مقایسه پاسخگویان بر حسب نیاز به انواع اطلاعات در مقوله تربیت فرزند

در جدول ۴۵ ملاحظه می‌شود که ۸۲ درصد از پاسخگویان اطلاعات علمی،

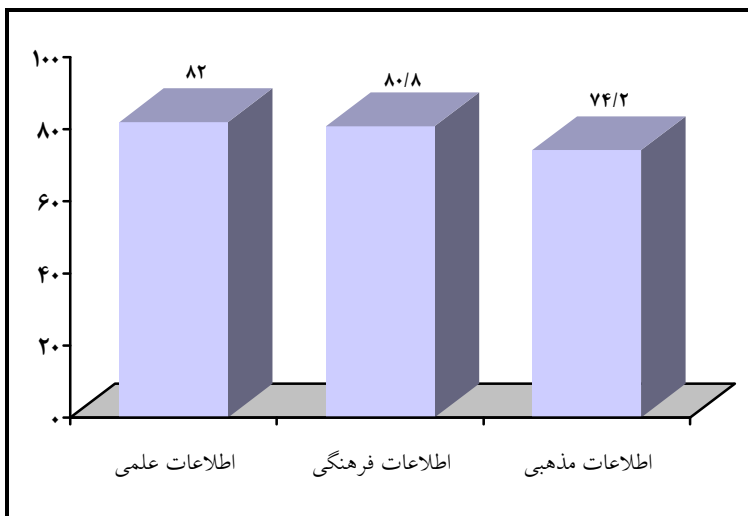
۸۰/۸ درصد اطلاعات فرهنگی و ۷۴/۲ درصد اطلاعات مذهبی را در مقوله تربیت

فرزند مورد نیاز می‌دانند.

جدول ۴۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به انواع اطلاعات

در مقوله تربیت فرزند

اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
علمی	۶۷۰	۶۶/۳	۸۲
فرهنگی	۶۵۸	۶۵/۱	۸۰/۸
مذهبی	۶۰۵	۵۹/۹	۷۴/۲



نمودار ۴۱. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب نیاز به انواع اطلاعات

در مقوله تربیت فرزند

مهم‌ترین دغدغه والدین گروه سنی ۷-+ سال

در جدول ۴۶ ملاحظه می‌شود که «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» با ۲۹/۶ درصد در اولویت اول و «دوستان و محیط فرزندان» با ۱۶/۹ درصد در اولویت دوم مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی صفر تا ۷ سال قرار گرفته است. کمترین تعداد پاسخگویان یعنی ۱/۷ درصد، نیز «یافتن شغل در آینده» را مهم‌ترین دغدغه والدین می‌دانند.

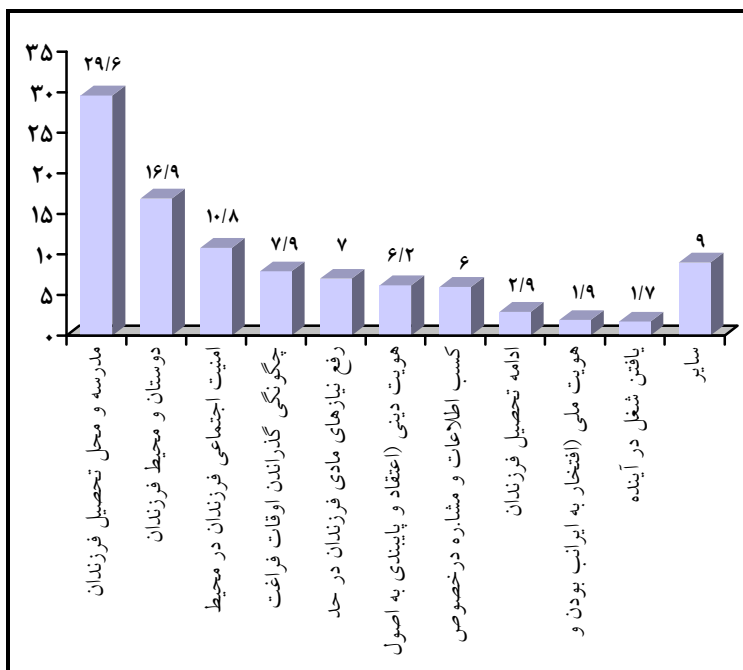
جدول ۴۶. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷-+ سال

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷-+ سال
۲۹/۶	۲۳/۱	۲۳۳	مدرسه و محل تحصیل فرزندان
۱۶/۹	۱۳/۲	۱۳۳	دوستان و محیط فرزندان
۱۰/۸	۸/۴	۸۵	امنیت اجتماعی فرزندان در محیط بیرون از خانه
۷/۹	۶/۱	۶۲	چگونگی گذراندن اوقات فراغت
۷	۵/۴	۵۵	رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه
۶/۲	۴/۹	۴۹	هویت دینی (اعتقاد و پایبندی به اصول دین) فرزندان
۶	۴/۷	۴۷	کسب اطلاعات و مشاوره درخصوص نحوه تربیت فرزندان
۲/۹	۲/۳	۲۳	ادامه تحصیل فرزندان
۱/۹	۱/۵	۱۵	هویت ملی (افتخار به ایرانی بودن و پایبندی به آداب و رسوم و فرهنگی ایرانی) فرزندان

ادامه جدول ۴۶. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین

در گروه سنی ۷- + سال

مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- + سال	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
یافتن شغل در آینده	۱۳	۱/۳	۱/۷
سایر ^۱	۷۱	۷	۹
بی پاسخ	۲۲۴	۲۲/۲	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



نمودار ۴۲. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- + سال

۱. محکم کردن روابط عاطفی با بچه‌ها، شکل‌گیری شخصیت، سلامت روحی و اخلاقی، سلامت جسم و روح، اعتماد به نفس

مهم‌ترین دغدغه والدین در حال حاضر در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال

در جدول ۴۷ ملاحظه می‌شود که «دوستان و محیط فرزندان» با ۲۸/۳ درصد در اولویت اول و «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» با ۲۰/۷ درصد در اولویت بعدی مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷ تا ۱۵ سال قرار گرفته است. کمترین تعداد پاسخگویان یعنی ۱/۲ درصد، «یافتن شغل در آینده» و ۱/۲ درصد از پاسخگویان نیز «هویت ملی» را مهم‌ترین دغدغه والدین می‌دانند.

جدول ۴۷. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین

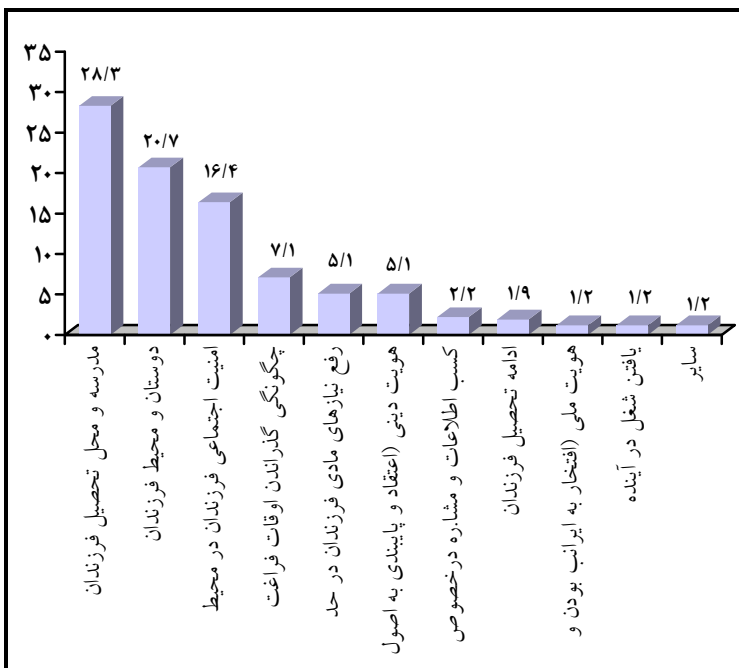
در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال
۲۸/۳	۲۱/۸	۲۲۰	دوستان و محیط فرزندان
۲۰/۷	۱۵/۹	۱۶۱	مدرسه و محل تحصیل فرزندان
۱۶/۴	۱۶۶	۱۰	امنیت اجتماعی فرزندان در محیط بیرون از خانه
۷/۱	۵/۴	۵۵	ادامه تحصیل فرزندان
۵/۱	۴	۴۰	هویت دینی (اعتقاد و پایبندی به اصول دین) فرزندان
۵/۱	۴	۴۰	کسب اطلاعات و مشاوره درخصوص نحوه تربیت فرزندان
۲/۲	۱/۷	۱۷	رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه
۱/۹	۱/۵	۱۵	چگونگی گذراندن اوقات فراغت
۱/۲	۰/۹	۹	هویت ملی (افتخار به ایرانی بودن و پایبندی به آداب و رسوم و فرهنگی ایرانی) فرزندان

ادامه جدول ۴۷. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین

در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال

مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
یافتن شغل در آینده	۹	۰/۹	۱/۲
سایر ^۱	۹	۰/۹	۱/۲
بی‌پاسخ	۲۳۳	۲۳/۱	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



نمودار ۴۳. توزیع پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال

عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن

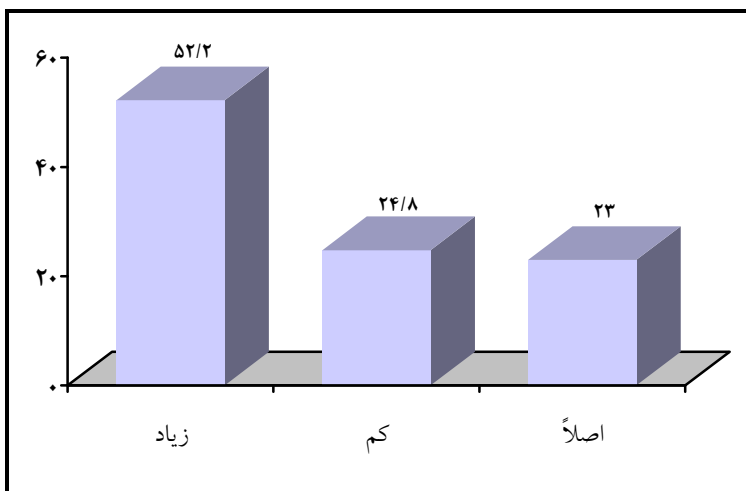
عوامل اقتصادی

در جدول ۴۸ ملاحظه می‌شود که ۵۲/۲ درصد از پاسخگویان عوامل اقتصادی

را به میزان زیاد در بچه‌دار شدن مؤثر می‌دانند.

جدول ۴۸. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل اقتصادی در بچه‌دار شدن

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	عوامل اقتصادی
۵۲/۲	۴۲	۴۲۴	زیاد
۲۴/۸	۲۰	۲۰۲	کم
۲۳	۱۸/۵	۱۸۷	اصلاً
---	۱۹/۵	۱۹۷	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



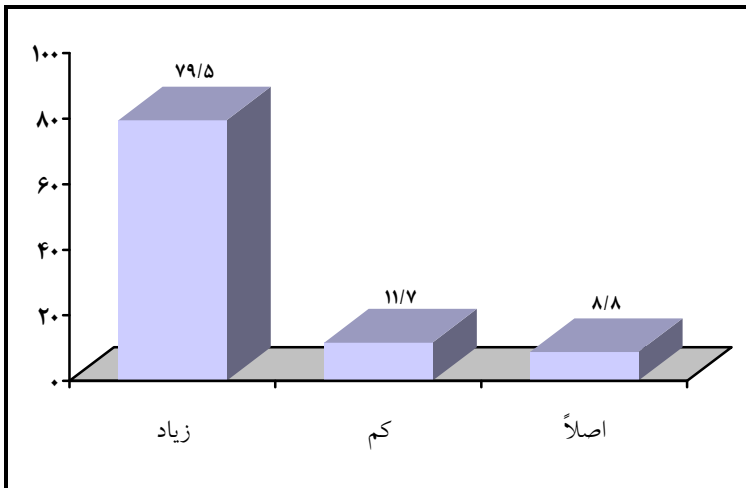
نمودار ۴۸. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل اقتصادی در بچه‌دار شدن

عوامل تربیتی

در جدول ۴۹ ملاحظه می‌شود که ۷۹/۵ درصد از پاسخگویان عوامل تربیتی را به میزان زیاد در بچه‌دار شدن مؤثر می‌دانند.

جدول ۴۹. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل تربیتی در بچه‌دار شدن

عوامل تربیتی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۶۴۵	۶۳/۹	۷۹/۵
کم	۹۵	۹/۴	۱۱/۷
اصلاً	۷۱	۷	۸/۸
بی‌پاسخ	۱۹۹	۱۹/۷	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰



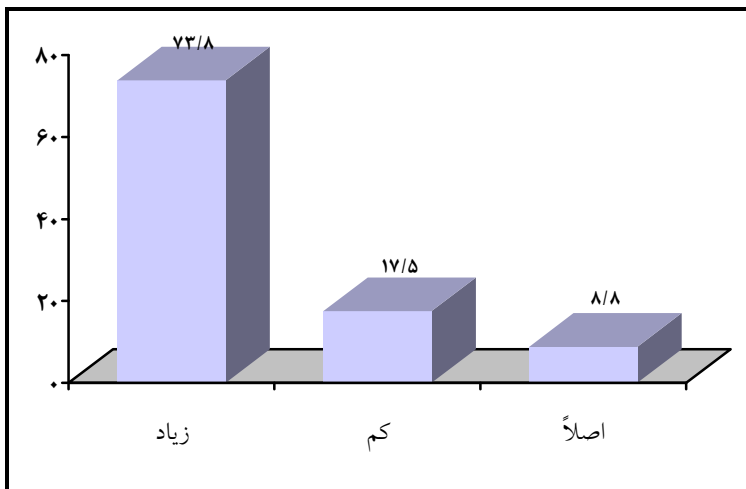
نمودار ۴۹. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل تربیتی در بچه‌دار شدن

عوامل اجتماعی و فرهنگی

در جدول ۵۰ ملاحظه می‌شود که ۷۳/۸ درصد از پاسخگویان عوامل اجتماعی و فرهنگی را به میزان زیاد در بچه‌دار شدن مؤثر می‌دانند.

جدول ۵۰. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل اجتماعی و فرهنگی در بچه‌دار شدن

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	عوامل اجتماعی و فرهنگی
۷۳/۸	۵۹	۹۵۶	زیاد
۱۷/۵	۱۴	۱۴۱	کم
۸/۸	۷	۷۱	اصلاً
---	۲۰	۲۰۲	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



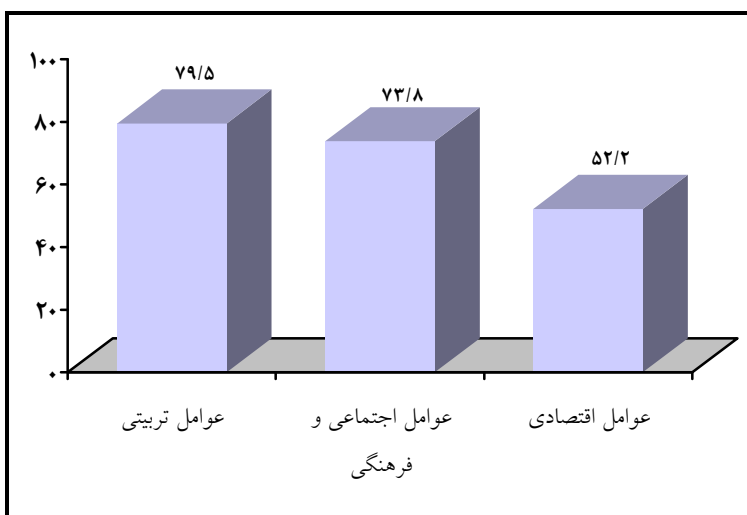
نمودار ۴۶. توزیع پاسخگویان بر حسب مؤثر دانستن عوامل اجتماعی و فرهنگی در بچه‌دار شدن

مقایسه پاسخگویان بر حسب عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن

در جدول ۵۱ ملاحظه می‌شود که ۷۹/۵ درصد از پاسخگویان عوامل تربیتی، ۷۳/۸ درصد عوامل اجتماعی و فرهنگی و تعداد کمتری از پاسخگویان (۵۲/۲ درصد) نیز عوامل اقتصادی را در فرزنددار شدن به میزان زیاد مؤثر می‌دانند. نتایج این جدول بر مبنای تعداد افرادی که گزینه «زیاد» را در پاسخ به سؤالات قبلی انتخاب کرده بودند، محاسبه شده و به همین دلیل مجموع درصد در آن بی‌معنی است.

جدول ۵۱. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن

اطلاعات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
عوامل تربیتی	۶۴۵	۶۳/۹	۷۹/۵
عوامل اجتماعی و فرهنگی	۹۵۶	۵۹	۷۳/۸
عوامل اقتصادی	۴۲۴	۴۲	۵۲/۲
عوامل تربیتی	۶۴۵	۶۳/۹	۷۹/۵



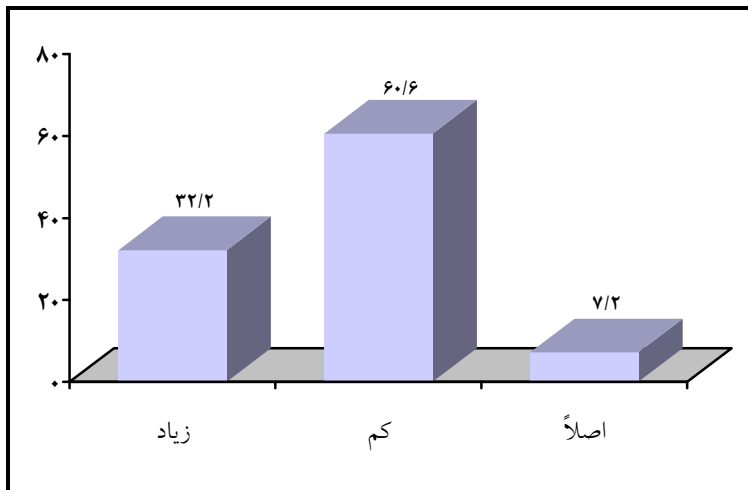
نمودار ۵۷. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن

میزان جستجوی اطلاعات (علمی، مذهبی، تربیتی و...) توسط والدین در خصوص تربیت فرزندان

در جدول ۵۲ ملاحظه می‌شود که اکثر پاسخگویان (۶۰/۶ درصد)، عقیده دارند که در جامعه ما والدین به میزان کمی به دنبال اطلاعات مرتبط با تربیت فرزندان خود هستند و ۳۲/۲ درصد از پاسخگویان این اقدام را از طرف والدین زیاد می‌دانند.

جدول ۵۲. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان جستجوی اطلاعات (علمی، مذهبی، تربیتی و...) توسط والدین در خصوص تربیت فرزندان

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	جستجوی اطلاعات در خصوص تربیت فرزند
۳۲/۲	۲۵/۳	۲۵۶	زیاد
۶۰/۶	۴۷/۷	۴۸۲	کم
۷/۲	۵/۶	۵۷	اصلاً
---	۲۱/۳	۲۱۵	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۴۸. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان جستجوی اطلاعات (علمی، مذهبی، تربیتی و...) توسط والدین در خصوص تربیت فرزندان

نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان

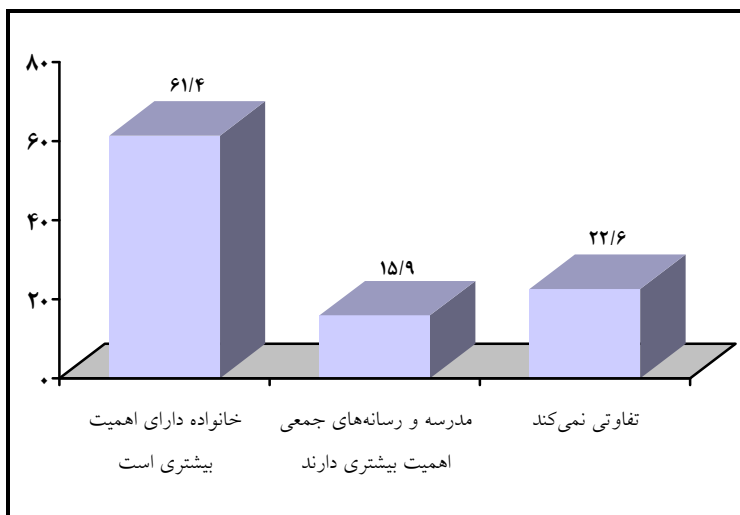
در جدول ۵۳ ملاحظه می‌شود که ۶۱/۴ درصد از پاسخگویان نقش خانواده در تربیت فرزند را در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی دارای اهمیت بیشتری می‌دانند. ۱۵/۹ درصد نیز اهمیت بیشتری را برای مدرسه و رسانه‌های جمعی قائلند. همچنین ۲۲/۶ درصد معتقدند نقش این نهادها در مقایسه با هم تفاوتی ندارد.

جدول ۵۳. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی
۶۱/۴	۴۹/۲	۴۹۷	خانواده دارای اهمیت بیشتری است

ادامه جدول ۵۳. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی
۱۵/۹	۱۲/۸	۱۲۹	مدرسه و رسانه‌های جمعی اهمیت بیشتری دارند
۲۲/۶	۱۸/۱	۱۸۳	تفاوتی نمی‌کند
---	۱۹/۹	۲۰۱	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



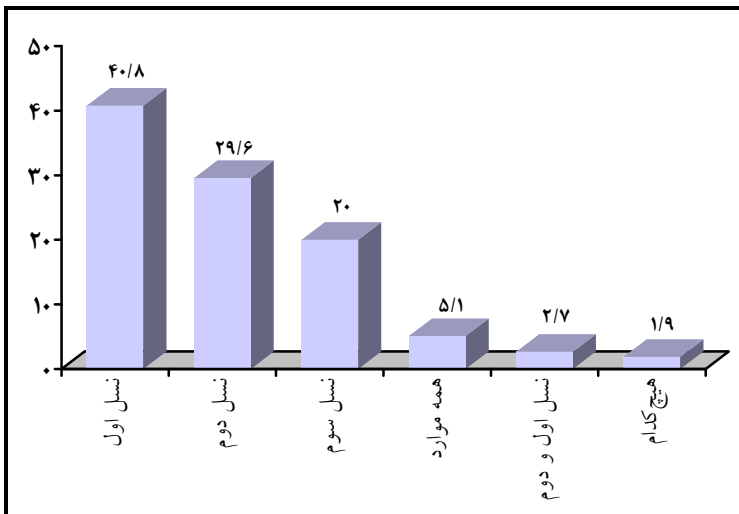
نمودار ۴۹. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند

موفق ترین نسل از والدین در تربیت فرزندان

در جدول ۵۴ ملاحظه می شود که ۴۰/۸ درصد از پاسخگویان، نسل اول از والدین یعنی پدربزرگها و مادربزرگها را موفق ترین نسل در تربیت فرزندان می دانند.

جدول ۵۴. توزیع پاسخگویان بر حسب موفق تر دانستن نسلی از والدین در تربیت فرزندان

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	موفق ترین نسل از والدین در تربیت فرزندان
۴۰/۸	۳۲/۶	۳۲۹	نسل اول (مادربزرگ و پدربزرگها)
۲۹/۵	۲۳/۶	۲۳۸	نسل دوم (پدر و مادرها)
۲۰	۱۵/۹	۱۶۱	نسل سوم (والدین امروزی)
۵/۱	۴/۱	۴۱	همه موارد
۲/۷	۲/۲	۲۲	گزینه اول و دوم
۱/۹	۱/۵	۱۵	هیچ کدام
---	۲۰/۲	۲۰۴	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۵۰. توزیع پاسخگویان بر حسب موفق‌تر دانستن نسلی از والدین در تربیت فرزندان

علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان

در جدول ۵۵ ملاحظه می‌شود که ۵۴ درصد از پاسخگویان علت موفقیت نسل ذکر شده توسط آنان در تربیت فرزندان را عوامل فرهنگی می‌دانند. ۳۷/۶ درصد از پاسخگویان عوامل محیطی و اجتماعی را مؤثر دانسته و کمترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۸/۴ درصد نیز عوامل اقتصادی را علت موفقیت نسل اول در تربیت فرزندان دانسته‌اند.

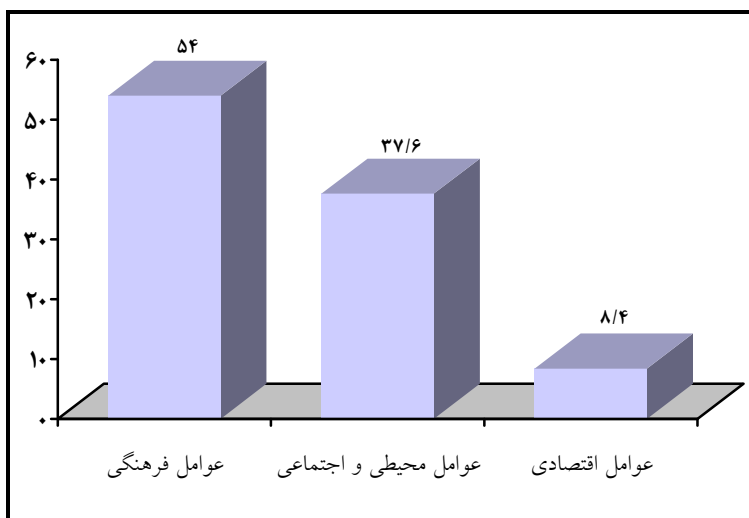
جدول ۵۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب

علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	علت موفقیت این نسل از والدین در تربیت فرزندان
۳۷/۶	۲۸/۷	۲۹۰	عوامل محیطی و اجتماعی (افزایش / کاهش جرم، امنیت اجتماعی، اعتماد بین افراد جامعه)

ادامه جدول ۵۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب
علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	علت موفقیت این نسل از والدین در تربیت فرزندان
۵۴	۴۱/۲	۴۱۶	عوامل فرهنگی (گسترش/عدم گسترش ارتباطات و آگاهی از دیگر علوم، تحصیلات، مهاجرت و آشنایی با دیگر فرهنگ‌ها، امکانات تفریحی و علمی)
۳۷/۶	۲۸/۷	۲۹۰	عوامل محیطی و اجتماعی (افزایش/ کاهش جرم، امنیت اجتماعی، اعتماد بین افراد جامعه)
۸/۴	۶/۴	۶۵	عوامل اقتصادی (افزایش/ کمبود درآمد، مراکز علمی و آموزشی مدرن، دسترسی آسان به امکانات مختلف)
---	۲۳/۷	۲۳۹	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع



نمودار ۵۱. مقایسه توزیع پاسخگوییان بر حسب علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان

جداول تقاطعی

مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- ۰ سال به تفکیک سطح تحصیلات

در جدول ۵۶ مشاهده می‌شود که والدین در تمام سطوح تحصیلاتی مهم‌ترین دغدغه والدین را «مدرسه و محیط تحصیل فرزندان» و کمترین دغدغه را «هویت ملی» عنوان کرده‌اند. همچنین با توجه به جدول ۵۶ مشاهده می‌شود که میزان توجه به مقوله‌های «چگونگی گذراندن اوقات فراغت»، «رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه» و «کسب اطلاعات و مشاوره در خصوص نحوه تربیت فرزندان» با افزایش سطح تحصیلات افراد افزایش و توجه به مقوله «هویت دینی» کاهش یافته است.

جدول ۵۶. مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- + سال
به تفکیک سطح تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	دیپلمستان	راهنمایی	ابتدایی	مهم‌ترین دغدغه والدین
۲۹/۱	۴۰	۲۸/۹	۲۸/۳	۳۶/۸	۲۶/۴	۲۹/۶	۲۸/۴	۳۴/۷	مدرسه و محل تحصیل فرزندان
۱۷/۲	۲۰	۱۵/۸	۱۴/۵	۱۷/۶	۱۹/۴	۱۴/۸	۱۵/۸	۱۵/۳	دوستان و محیط فرزندان
۸	۱۰	۲/۶	۸/۷	۵/۹	۱۰/۸	۳/۷	۷/۴	۱/۴	چگونگی گذراندن اوقات فراغت
۱/۶	۰	۰	۰	۰	۲/۲	۷/۴	۱/۱	۲/۸	یافتن شغل در آینده
۲/۹	۰	۰	۱/۴	۲/۹	۲/۲	۰	۸/۴	۴/۲	ادامه تحصیل فرزندان
۱/۸	۰	۵/۳	۲/۹	۰	۱/۳	۳/۷	۳/۲	۰	هویت ملی (افتخار به ایرانی بودن و پابندی به آداب و رسوم و فرهنگی ایرانی) فرزندان
۶/۴	۰	۲/۶	۸/۷	۱۰/۳	۴/۱	۳/۷	۴/۲	۱۵/۳	هویت دینی (اعتقاد و پابندی به اصول دین) فرزندان
۷/۲	۱۰	۷/۹	۸	۸/۸	۸	۷/۴	۶/۳	۱/۴	رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه
۶/۲	۱۰	۷/۹	۹/۴	۰	۶/۷	۷/۴	۳/۲	۵/۶	کسب اطلاعات و مشاوره در خصوص نحوه تربیت فرزندان
۱۰/۵	۱۰	۱۳/۲	۱۲/۳	۸/۸	۹/۶	۱۱/۱	۱۰/۵	۱۱/۱	امنیت اجتماعی فرزندان در محیط بیرون از خانه

ادامه جدول ۵۶. مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- + سال

به تفکیک سطح تحصیلات

سطح تحصیلات	ابتدایی	راهنمایی	دیپلستان	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	فوق‌دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل	مهم‌ترین دغدغه والدین	
										سایر	جمع
۹/۱	۰	۱۵/۸	۵/۸	۸/۸	۹/۲	۱۱/۱	۱۱/۶	۸/۳	۹/۱	۰	۱۵/۸
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع
۷۶۲	۱۰	۳۸	۱۳۸	۶۸	۳۱۴	۲۷	۹۵	۷۲	۷۶۲	فراوانی	

$$x^2 = 371/9 \quad df = 700 \quad sig = 0/116 \quad V \text{ karamar} = 0/126$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین دغدغه والدین در گروه سنی ۷- + سال با سطوح تحصیلی متفاوت در زمینه‌های مختلف در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵- ۷ سال به تفکیک سطح تحصیلات

در جدول ۵۷ مشاهده می‌شود که والدین با تحصیلات ابتدایی با ۱۸/۳ درصد، تحصیلات راهنمایی با ۲۲/۹ درصد، تحصیلات دیپلم و پیش‌دانشگاهی با ۳۱/۵ درصد و تحصیلات کارشناسی ۳۴/۶ درصد؛ مهم‌ترین دغدغه والدین را برای فرزندان در سنین ۱۵- ۷ سال «دوستان و محیط فرزندان» عنوان کرده‌اند. والدین با تحصیلات دبیرستان با ۲۶/۹ درصد، با تحصیلات فوق‌دیپلم با ۲۸/۶ درصد و با تحصیلات کارشناسی ارشد با ۳۰/۶ درصد؛ مهم‌ترین دغدغه را «مدرسه و محیط تحصیل فرزندان» دانسته‌اند.

در مورد کم‌اهمیت‌ترین دغدغه، والدین با تحصیلات ابتدایی با ۰ درصد، والدین با تحصیلات دبیرستان با ۰ درصد، والدین با تحصیلات دیپلم و پیش‌دانشگاهی با ۱ درصد؛ «هویت ملی فرزندان» را کم‌اهمیت‌ترین دغدغه در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال قرار داده‌اند.

جدول ۵۷. مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال
به تفکیک سطح تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و بیش‌دانشگاهی	دبیرستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات دغدغه والدین
۲۰/۸	۱۰	۳۰/۶	۱۶/۲	۲۸/۶	۲۱/۵	۲۶/۹	۱۷/۷	۱۶/۹	مدرسه و محل تحصیل فرزندان
۲۸/۶	۳۰	۲۷/۸	۳۴/۶	۲۷/۱	۳۱/۵	۱۵/۴	۲۲/۹	۱۸/۳	دوستان و محیط فرزندان
۱/۹	۰	۰	۳/۷	۰	۲/۳	۳/۸	۰	۱/۴	چگونگی گذراندن اوقات فراغت
۳/۴	۲۰	۲/۸	۲/۹	۱/۴	۲/۹	۳/۸	۵/۲	۴/۲	یافتن شغل در آینده
۷	۱۰	۵/۶	۵/۹	۴/۳	۵/۸	۱۵/۴	۸/۳	۱۲/۷	ادامه تحصیل فرزندان
۱/۲	۰	۲/۸	۲/۲	۱/۴	۱	۰	۱	۰	هویت ملی (افتخار به ایرانی بودن و پابندی به آداب و رسوم و فرهنگی ایرانی) فرزندان
۵/۲	۰	۲/۸	۴/۴	۱۰	۴/۵	۳/۸	۳/۱	۹/۹	هویت دینی (اعتقاد و پابندی به اصول دین) فرزندان
۲/۲	۰	۰	۲/۲	۴/۳	۲/۳	۳/۸	۲/۱	۱/۴	رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه

ادامه جدول ۵۷. مهم‌ترین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال

به تفکیک سطح تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	دیپلمستان	راهمایی	ابتدایی	دغدغه والدین	
									کسب اطلاعات و مشاوره	درخصوص نحوه تربیت فرزندان
۱/۹	۰	۲/۸	۱/۵	۱/۴	۱/۳	۷/۷	۲/۱	۲/۸	کسب اطلاعات و مشاوره	درخصوص نحوه تربیت فرزندان
۲۱	۳۰	۱۶۷	۲۱۳	۱۲/۹	۲۰/۶	۱۵/۴	۲۸/۱	۲۳/۹	امنیت اجتماعی فرزندان در محیط بیرون از خانه	
۶/۹	۰	۸/۳	۵/۱	۸/۶	۶/۴	۳/۸	۹/۴	۸/۵	سایر	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع
۷۵۶	۱۰	۳۶	۱۳۶	۷۰	۳۱۱	۲۶	۹۶	۷۱	فراوانی	

$$x^2 = 291/2 \quad df = 700 \quad sig = 0/116 \quad V \text{ karamar} = 0/454$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین دغدغه والدین در گروه سنی ۱۵ - ۷ سال با سطوح تحصیلی متفاوت در زمینه‌های مختلف در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به تفکیک تحصیلات

در جدول ۵۸ مشاهده می‌شود که والدین دارای تحصیلات دکتری با ۷۰ درصد، بیشتر از دیگر والدین، نقش خانواده را در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی با اهمیت‌تر می‌دانند.

جدول ۵۸. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند به تفکیک تحصیلات

کلاس	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	دیپلمستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات	
									نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی	
۶۰/۵	۷۰	۴۵/۹	۶۲/۳	۵۷/۴	۶۲/۵	۶۲/۱	۵۷/۱	۶۱	خانواده دارای اهمیت بیشتری است	
۱۶۳	۱۰	۲۷	۱۱/۶	۱۱/۸	۱۶	۲۰/۷	۲۳/۵	۱۵/۶	مدرسه و رسانه‌های جمعی اهمیت بیشتری دارند	
۲۳/۲	۲۰	۲۷	۲۶	۳۰/۹	۲۱/۵	۱۷/۲	۱۹/۴	۲۳/۴	تفاوتی نمی‌کند	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع
۷۹۰	۱۰	۳۷	۱۴۶	۶۸	۳۲۵	۲۹	۹۸	۷۷	فراوانی	

$$\chi^2 = 91/8 \quad df = 14 \quad sig = 0/09 \quad V_{kamar} = 0/370$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین اهمیت والدین به نقش خانواده یا مدرسه و رسانه‌های جمعی با سطوح تحصیلی متفاوت در حوزه‌های مختلف در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به تفکیک شغل

قابل توجه است در حالی که دانشجویان نقش خانواده را نقش اول می‌دانند،

هیچ ارزشی را به تنهایی برای نقش مدرسه و رسانه‌ها لحاظ نکرده‌اند.

جدول ۵۹. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند به تفکیک شغل

کل	سایر	پزشک، دندانپزشک، پرستار	کارمند بخش غیردولتی	کارمند بخش دولتی	شغل فرهنگی	بازنشسته	شغل آزاد	خانه‌دار	دانشجو	شغل	نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی
۶۱/۵	۲۸/۶	۶۰	۵۹/۱	۴۵/۱	۵۲	۵۶/۸	۶۷	۶۴/۳	۶۰	خانواده دارای اهمیت بیشتری است	
۱۵/۹	۱۴/۳	۲۰	۱۱/۴	۲۶/۸	۲۰	۱۷/۳	۱۸/۳	۱۲/۳	۰	مدرسه و رسانه‌های جمعی اهمیت بیشتری دارند	
۲۲/۶	۵۷/۱	۲۰	۲۹/۵	۲۸/۲	۲۸	۲۵/۹	۱۴/۷	۲۳/۴	۴۰	تفاوتی نمی‌کند	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع
۸۰۰	۷	۵	۴۴	۷۱	۲۵	۸۱	۲۱۸	۳۴۲	۵	فراوانی	

$$\chi^2 = 91/8 \quad df = 14 \quad sig = 0/023 \quad V_{karamar} = 0/147$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده بین اهمیت والدین به نقش خانواده یا مدرسه و رسانه‌های جمعی با شغل‌های متفاوت، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار و قابل تعمیم به جامعه آماری است. بنابراین می‌توان گفت که بین اهمیت والدین به نقش خانواده یا مدرسه و رسانه‌های جمعی با شغل‌های متفاوت افراد اختلاف وجود دارد.

نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در مسائل تربیتی فرزندان به تفکیک استان محل اصالت خانوادگی

در جدول ۶۰ مشاهده می‌شود پاسخگویانی که استان محل اصالت خانوادگی آنها کلان‌شهرها بوده است با ۶۱/۶ درصد، مراکز استان غیرکلان‌شهر با ۶۰ درصد

و غیر مراکز استان‌ها با ۶۱/۴ درصد؛ خانواده را در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند دارای اهمیت بیشتر می‌دانند.

جدول ۶۰. توزیع پاسخگویان بر حسب مقایسه نقش خانواده

با مدرسه و رسانه‌های جمعی در تربیت فرزند به تفکیک استان محل اصالت خانوادگی

ردیف	غیر مراکز استان‌ها	مراکز استان غیر کلان‌شهرها	کلان‌شهرها	استان محل اصالت خانوادگی	
				نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی	
۶۱/۳	۶۱/۴	۶۰	۶۱/۶	خانواده دارای اهمیت بیشتری است	
۱۶	۱۸/۴	۱۵/۵	۱۳/۶	مدرسه و رسانه‌های جمعی اهمیت بیشتری دارند	
۲۲/۷	۲۰/۳	۲۴/۵	۲۴/۸	تفاوتی نمی‌کند	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	مجموع
۸۰۶	۳۶۵	۱۱۰	۳۳۱	فراوانی	

$$\chi^2 = 91/8 \quad df = 4 \quad sig = 0/372 \quad V_{kamar} = 0/051$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده بین اهمیت والدین به نقش خانواده یا مدرسه و رسانه‌های جمعی با اصالت‌های خانوادگی متفاوت، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار نبوده و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست.

علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۱ مشاهده می‌شود که والدین با تحصیلات مختلف، عوامل فرهنگی را بیش از سایر عوامل، دارای اهمیت در موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت

فرزند می‌داند. بعد از این عامل والدین در تمام سطوح تحصیلاتی به عامل محیطی و اجتماعی اشاره کرده‌اند. عوامل اقتصادی در بین والدین تمام سطوح تحصیلاتی کم‌اهمیت‌ترین عامل شناخته شده است. البته از بین والدینی که به این عامل اشاره کرده‌اند، آنهایی که تحصیلات ابتدایی داشته‌اند (۱۵/۵ درصد)، بیش از سایرین، عوامل اقتصادی را عامل مهمی در تربیت فرزند دانسته‌اند.

جدول ۶۱. علت موفقیت نسلی از والدین در تربیت فرزندان به تفکیک تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	دیپلمستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات	
									علت موفقیت نسلی از والدین در تربیت فرزندان	
									عوامل محیطی و اجتماعی (افزایش / کاهش جرم، امنیت اجتماعی، اعتماد بین افراد جامعه)	
۳۷/۹	۴۴/۴	۴۷/۲	۳۹/۹	۳۳/۳	۳۷/۷	۳۷/۹	۳۷/۹	۳۳/۸	عوامل فرهنگی (گسترش/عدم گسترش ارتباطات و آگاهی از دیگر علوم، تحصیلات، مهاجرت و آشنایی با دیگر فرهنگ‌ها، امکانات تفریحی و علمی)	
۵۳/۸	۴۴/۴	۵۲/۸	۵۵/۱	۵۶/۱	۵۲/۳	۵۵/۲	۵۸/۹	۵۰/۷	عوامل اقتصادی (افزایش / کمبود درآمد، مراکز علمی و آموزشی مدرن، دسترسی آسان به امکانات مختلف)	
									درصد	جمع
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	فراوانی	
۷۵۴	۹	۳۶	۱۳۸	۶۶	۳۱۰	۲۹	۹۵	۷۱		

$$\chi^2 = 124/8$$

$$df = 14$$

$$sig = 0/273$$

$$V \text{ karamar} = 0/105$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده بین علل موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان در بین افراد با سطوح تحصیلات متفاوت، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار نبوده و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست.

علت موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان به تفکیک شغل

در جدول ۶۲ مشاهده می‌شود که والدین دارای مشاغل مختلف به غیر از آنها که شغل فرهنگی دارند، عوامل فرهنگی را بیش از سایر عوامل در موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزند مهم می‌دانند. ۵۶/۵ درصد از پاسخگویانی که شغل فرهنگی داشته‌اند، عامل محیطی و اجتماعی و ۳۹/۱ درصد از آنان عامل فرهنگی را مهم‌ترین عامل در تربیت فرزند می‌دانند. عوامل اقتصادی در بین والدین تمام سطوح تحصیلاتی، کم‌اهمیت‌ترین عامل شناخته شده است البته از بین والدینی که به این عامل اشاره کرده‌اند، آنهایی که دندانپزشک یا پرستار بوده‌اند (۲۰ درصد)، بیش از سایرین، عوامل اقتصادی را عامل مهمی در تربیت فرزندان دانسته‌اند.

جدول ۶۲. علت موفقیت نسلی از والدین

در تربیت فرزندان به تفکیک شغل

شغل	دانشجو	خانه‌دار	شغل آزاد	بازنشسته	شغل فرهنگی	روحانی	کارمند بخش دولتی	کارمند بخش غیردولتی	نظامی، ارتش و...	پزشک، دندانپزشک، پرستار	سایر	کل
نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی												
عوامل محیطی و اجتماعی (افزایش / کاهش جرم، امنیت اجتماعی، اعتماد بین افراد جامعه)	۲۰	۴۱	۲۸/۵	۵/۵۶۸/۳۳	۱۰۰	۲/۴۳۸/۴۴	۰	۴۰	۷/۳۷۹/۴۲			

ادامه جدول ۶۲. علت موفقیت نسلی از والدین
در تربیت فرزندان به تفکیک شغل

شغل	دانشجو	خانه‌دار	شغل آزاد	بازنشسته	شغل فرهنگی	روحانی	کارمند بخش دولتی	کارمند بخش غیردولتی	نظامی، ارتش و...	پزشک، دندانپزشک، پرستار	سایر	کل
نقش خانواده در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی	۸۰	۵/۵	۴/۶	۱/۳۹	۳/۶۲	۰	۳/۴۷	۳/۴۹	۱۰۰	۴۰	۱/۵۷	۹/۵۳
عوامل فرهنگی (گسترش/عدم گسترش ارتباطات و آگاهی از دیگر علوم، تحصیلات، مهاجرت و آشنایی با دیگر فرهنگ‌ها، امکانات تفریحی و علمی)	۸۰	۵/۵	۴/۶	۱/۳۹	۳/۶۲	۰	۳/۴۷	۳/۴۹	۱۰۰	۴۰	۱/۵۷	۹/۵۳
عوامل اقتصادی (افزایش/کمبود درآمد، مراکز علمی و آموزشی مدرن، دسترسی آسان به امکانات مختلف)	۰	۸/۶	۱۱/۱	۳/۹	۴/۳	۰	۶	۹/۱	۰	۲۰	۰	۸/۴
عوامل محیطی و اجتماعی (افزایش/کاهش جرم، امنیت اجتماعی، اعتماد بین افراد جامعه)	۲۰	۴۱	۲۸/۵	۵/۵۶	۸/۳۳	۱۰۰	۲/۴۳	۸/۴۴	۰	۴۰	۹/۴۲	۷/۳۷
درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
جمع فراوانی	۵	۳۲۷	۲۰۷	۷۷	۲۳	۱	۶۷	۴۴	۱	۵	۷	۷۶۴

$$\chi^2 = 114/2$$

$$df = 14$$

$$sig = 0/252$$

$$V \text{ karamar} = 0/126$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده بین علل موفقیت نسل خاصی از والدین در تربیت فرزندان در بین افراد با شغل‌های متفاوت، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار نبوده و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست.

نظر والدین درباره قابل‌اتکاترین منبع جهت مشاوره به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۳ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را برای منبع مورد مشاوره انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود، افرادی که دارای تحصیلات ابتدایی هستند، بیش از همه به «پدر و مادر» و کمتر از همه به «دوستان و آشنایان» و «مطبوعات» مراجعه می‌کنند.

از طرفی دیگر، میزان مراجعه به «پدر و مادر» و «خواهر و برادر» با افزایش سطح تحصیلات رو به کاهش داشته و در مقابل مشاهده می‌شود که میزان مراجعه به «کتب و مجلات» و «مشاوران و صاحب‌نظران» با افزایش سطح تحصیلات افزایش داشته است.

جدول ۶۳. نظر والدین درباره قابل‌اتکاترین منبع جهت مشاوره به تفکیک تحصیلات

سطح تحصیلات	ابتدایی	راهنمایی	دبیرستان	دپلم و پیش‌دانشگاهی	فوق دپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل
پدر و مادر	۶۸/۷	۵۰/۵	۴۳/۳	۵۱/۳	۴۸/۹	۵۵/۷	۴۸	۲۵	۵۲/۶
دوستان و آشنایان	۱۸/۸	۱۰/۸	۱۳/۸	۱۲/۶	۱۱	۱۸/۹	۱۲/۲	۸/۳	۱۴/۱
خواهر و برادر	۳۵/۸	۲۶/۲	۲۶/۷	۲۶/۲	۱۶/۱	۲۴/۶	۱۶/۷	۸/۳	۲۵

ادامه جدول ۶۳. نظر والدین درباره قابل‌اتکاترین منبع جهت مشاوره

به تفکیک تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	دیپلمستان	راهبرستانی	ابتدایی	تحصیلات	پاسخ‌ها
۴۶/۱	۲۵	۳۹/۶	۳۵	۴۷/۳	۴۸/۸	۴۳/۳	۶۰/۸	۴۹/۴	برنامه‌های صداوسیما	
۲۴/۷	۲۵	۲۰/۸	۲۵/۶	۲۶/۷	۲۶	۳/۴	۲۸	۱۹	مطبوعات	
۵۴/۷	۶۶/۷	۶۵/۳	۶۵/۳	۵۷/۳	۵۳/۵	۳۴/۵	۴۶	۴۲	کتاب و مجلات	
۵۴/۴	۴۱/۷	۷۱/۴	۶۱/۶	۶۰/۷	۵۴/۱	۴۳/۳	۴۸/۵	۳۴/۲	مشاوران و صاحب‌نظران	

نظر والدین درباره میزان شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات برای تربیت فرزندان به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۴ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را برای منبع مورد مشاوره انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود، افرادی که دارای تحصیلات ابتدایی هستند، بیش از همه از «برنامه‌های صداوسیما» استفاده می‌کنند در حالی که افراد با مدرک دکتری بیش از همه «کتاب و مجلات» را مورد استفاده قرار می‌دهند. علاوه بر آن به وضوح مشخص است که با افزایش سطح تحصیلات، میزان مراجعه به «مشاور» و «کتاب و مجلات» نیز افزایش می‌یابد.

جدول ۶۴. نظر والدین درباره میزان شرکت و استفاده از منابع کسب اطلاعات برای تربیت فرزندان به تفکیک تحصیلات

پاسخها	تحصیلات	ابتدایی	راهنمایی	دبیرستان	دیپلم و پیش دانشگاهی	فوق دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل
شرکت در سخنرانی‌ها و همایش‌های که در فرهنگ‌سراها و مدارس و مساجد و سایر اماکن مرتبط با مباحث تربیتی برگزار می‌شود	۴۴/۹	۴۲/۹	۳۴/۵	۴۴/۸	۴۳/۷	۳۶/۱	۴۴/۷	۳۰	۴۲/۳	
شرکت در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان	۷۱/۴	۵۹/۶	۶۹	۶۳/۶	۵۷/۷	۵۴/۸	۳۴/۲	۴۰	۶۰/۳	
مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان	۷/۷	۱۹/۲	۲۰/۷	۲۵/۵	۲۸/۲	۳۳/۶	۳۹/۵	۵۰	۲۵/۵	
خرید کتاب و مجلات جهت مسائل تربیتی	۳۷/۲	۴۶/۵	۴۴/۸	۶۰/۲	۷۷/۵	۷۱/۲	۷۶/۳	۸۰	۶۰/۳	

نظر والدین درباره میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۵ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را برای منبع مورد مشاوره انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود، هم افراد دارای تحصیلات ابتدایی و هم دارای تحصیلات دکتری، بیش از همه «صداوسیما» را مورد اعتماد خود اعلام کرده‌اند. با مشاهده داده‌های دیگر مشخص است که ارتباط چندانی بین گزینه‌ها و سطح تحصیلات افراد در میزان اعتماد به برنامه‌ها وجود ندارد.

جدول ۶۵. نظر والدین درباره میزان اعتماد به منابع کسب اطلاعات
به تفکیک تحصیلات

تحصیلات	ابتدایی	راهمایی	دبیرستان	دیپلم و پیش دانشگاهی	فوق دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل
شرکت در سخنرانی‌ها و همایش‌های که در فرهنگ‌سراها و مدارس و مساجد و سایر اماکن مرتبط با مباحث تربیتی برگزار می‌شود	۷۱/۴	۷۶/۷	۱۰۰	۶۲/۸	۶۱/۳	۷۷/۴	۶۴/۷	۶۶/۷	۶۸/۵
شرکت در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان	۷۵	۷۶/۳	۷۰	۷۱/۱	۶۴/۳	۶۴/۲	۵۳/۸	۷۵	۷۰
مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان	۳۳/۳	۷۸/۹	۱۰۰	۷۳/۸	۶۵	۷۳/۵	۶۶/۷	۴۰	۷۱/۶
خرید کتاب و مجلات جهت مسائل تربیتی	۶۲/۱	۶۵/۹	۸۴/۶	۶۵	۵۸/۵	۶۵	۷۹/۳	۶۲/۵	۶۵/۵

نظر والدین در خصوص میزان به کارگیری اطلاعات کسب شده از منابع مختلف در زندگی به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۶ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را برای منبع کسب اطلاعات انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود، هم افراد دارای تحصیلات ابتدایی و هم دارای تحصیلات دکتری، بیش از همه، راهنمایی‌های بیان شده در «برنامه‌های سخنرانی‌ها و همایش‌ها» را در زندگی خود

به کار می‌برند. با مشاهده داده‌های دیگر مشخص است که ارتباط چندانی بین گزینه‌ها و سطح تحصیلات افراد در میزان به‌کارگیری راهنمایی‌های بیان شده وجود ندارد. نکته قابل توجه دیگر آنکه میزان عمل به راهنمایی‌های بیان شده توسط مشاوران در تمامی گزینه‌ها پایین است.

جدول ۶۶. نظر والدین درباره میزان به‌کارگیری اطلاعات کسب شده از منابع مختلف در زندگی به تفکیک تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	دیپلمستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات پاسخ‌ها
۶۷/۴	۶۶۷	۴۷/۱	۷۹/۲	۷۱	۵۹/۵	۹۰	۷۴/۴	۷۴/۳	شرکت در سخنرانی‌ها و همایش‌هایی که در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و سایر اماکن مرتبط با مباحث تربیتی برگزار می‌شود
۶۰/۲	۲۵	۳۰/۸	۵۶/۸	۵۴/۸	۶۰/۵	۷۵	۶۹/۵	۶۲/۵	شرکت در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان
۲۴/۵	۲۰	۳۳/۳	۲۰/۴	۳۰	۲۳/۸	۱۶/۷	۲۱/۱	۵۰	مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان
۶۱	۶۲/۵	۷۲/۴	۵۹/۸	۵۴/۷	۶۰/۹	۸۴/۶	۶۳	۵۱/۷	خرید کتاب و مجلات جهت مسائل تربیتی

نظر والدین درباره نیاز به انواع اطلاعات (علمی، فرهنگی و مذهبی) در تربیت فرزند به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۷ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را برای منبع مورد نیاز انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود افراد دارای تحصیلات ابتدایی بیش از همه «اطلاعات مذهبی» و افراد با تحصیلات دکتری بیش از همه «اطلاعات علمی» را مورد نیاز خود می‌دانند. به طور کلی مشاهده می‌شود که با افزایش تحصیلات، میزان توجه به اطلاعات «علمی» و «فرهنگی» افزایش و میزان توجه به اطلاعات «مذهبی» کاهش می‌یابد.

جدول ۶۷. نظر والدین درباره نیاز به انواع اطلاعات در تربیت فرزند به تفکیک تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و بیش دانشگامی	دبیرستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات	پاسخ‌ها
۸۲/۲	۱۰۰	۹۲/۱	۸۸/۲	۸۸/۴	۸۱/۶	۸۲/۲	۷۳/۵	۷۶/۶	اطلاعات علمی (تغذیه فرزندان، سلامت و بیماری فرزندان، چگونگی رفتار با فرزندان)	
۷۳/۹	۵۰	۶۳/۲	۶۵/۷	۷۲/۵	۷۶/۸	۸۶/۲	۷۵/۵	۸۰	اطلاعات مذهبی (پاسخگویی به سؤالات دینی فرزندان و چگونگی تربیت دینی فرزندان)	
۸۰/۹	۹۰	۹۲/۱	۸۷/۶	۸۲/۹	۸۱/۲	۷۲/۴	۶۷	۷۹/۲	اطلاعات فرهنگی (مراکز و مکان‌های فرهنگی جهت نگهداری، گذراندن اوقات فراغت و تحصیل فرزندان)	

نظر والدین درباره عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن به تفکیک تحصیلات

در جدول ۶۸ نظر درصدی از والدین که گزینه «زیاد» را درباره عوامل مؤثر بر بچه‌دار شدن انتخاب کرده‌اند، مورد بررسی قرار گرفت. (لازم به دقت است که هر شخص می‌توانست همزمان چند منبع را انتخاب کند) همانطور که مشاهده می‌شود هم افراد دارای تحصیلات ابتدایی و هم دکتری بیش از همه «عوامل تربیتی» را به عنوان مؤثرترین عامل در بچه‌دار شدن انتخاب کرده‌اند.

جدول ۶۸. نظر والدین درباره عوامل مؤثر در بچه‌دار شدن به تفکیک تحصیلات

کل	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	دیپروستان	راهنمایی	ابتدایی	تحصیلات	پاسخ‌ها
۵۲/۵	۶۰	۴۴/۷	۵۳/۱	۵۰	۴۷/۷	۴۴/۸	۵۰/۵	۴۰/۳	عوامل اقتصادی	
۷۹/۵	۹۰	۷۳/۷	۷۷/۲	۸۰	۸۲/۴	۷۵	۷۷/۸	۷۶/۳	عوامل تربیتی	
۷۳/۸	۹۰	۶۰/۵	۷۳/۶	۷۷/۱	۷۵/۹	۷۸/۶	۶۹/۴	۷۰/۷	عوامل اجتماعی و فرهنگی	

فصل پنجم

نتیجه گیری

اهم یافته‌های تحقیق

- اصالت بیشترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۴۳/۴ درصد، به غیرمراکز استان‌ها و اصالت ۴۲/۹ درصد نیز به کلان‌شهرها مربوط می‌شود. پاسخگویانی که اصالت خانوادگی‌شان به مراکز استان غیرکلان‌شهر مربوط می‌شود، کمترین درصد، یعنی ۱۳/۷ درصد هستند.
- اکثر پاسخگویان (۶۷ درصد) متولد کلان‌شهرها هستند.
- ۵۰ درصد از پاسخگویان کمتر از ۱۰ سال و تنها ۴/۲ درصد از پاسخگویان بیش از ۲۰ سال در تهران سکونت دارند.
- ۵۰ درصد از پاسخگویان مرد و ۵۰ درصد زن هستند.
- ۲۹/۳ درصد از پاسخگویان بین سنین ۳۶ تا ۴۵ سال و تنها ۸ درصد از پاسخگویان دارای ۱۵ تا ۲۵ سال سن هستند.
- ۴۰/۶ درصد از پاسخگویان در مقطع تحصیلی دیپلم و پیش‌دانشگاهی قرار

- دارند، ۲۱/۱ درصد کارشناسی و کمترین تعداد از پاسخگویان (۱/۲ درصد) دارای مدرک دکتری هستند.
- ۴۷/۶ درصد از افراد خانه‌دار یا بازنشسته و ۵۲/۴ درصد در بیرون از خانه مشغول فعالیت می‌باشند.
- ۴۰ درصد پاسخگویان قبل از ۲۵ سالگی و ۶۰ درصد بعد از ۲۵ سالگی ازدواج کرده‌اند.
- ۲۳/۴ درصد از پاسخگویان کمتر از ۵ سال و ۸/۵ درصد از آنان بیش از ۳۵ سال از ازدواجشان گذشته است.
- اکثر پاسخگویان یعنی ۶۷/۵ درصد از آنان فقط با همسر و فرزندان‌شان زندگی می‌کنند.
- ۴۷ درصد از پاسخگویان در نزدیکی محل سکونتشان حداقل یک خویشاوند دارند، در حالیکه ۵۳ درصد از آنان از وجود چنین خویشاوندی محرومند.
- ۸۱/۷ درصد پاسخگویان دارای فرزند و ۱۸/۳ بدون فرزند هستند.
- ۵۳/۱ درصد از پاسخگویان پدر و مادر را به عنوان منبعی برای مشاوره پیرامون تربیت فرزند به مقدار زیاد قابل‌اتکا می‌دانند اما ۱۵/۷ درصد از پاسخگویان نظری مخالف این افراد دارند.
- ۱۴/۱ درصد از پاسخگویان منبع دوستان و آشنایان را قابل‌اتکا می‌دانند و بیش از نیمی از پاسخگویان این منبع را خیلی مناسب نمی‌دانند.
- ۲۵ درصد از پاسخگویان منبع خواهر و برادر را در حد زیاد و ۴۶/۷ درصد در حد کم قابل‌اتکا می‌دانند. ۲۸/۳ درصد نیز اصلاً آن را منبع مناسبی نمی‌دانند.
- ۴۶ درصد از پاسخگویان برنامه‌های صداوسیما را منبع مناسبی جهت مشاوره تربیت فرزندان می‌دانند و حدود ۲۰ درصد هم اصلاً آن را قابل‌اتکا نمی‌دانند.
- ۵۴/۳ درصد از پاسخگویان قابل‌اتکا بودن منبع کتب و مجلات را به مقدار زیادی قبول دارند و ۱۷ درصد آن را قبول ندارند.

فصل پنجم - نتیجه‌گیری ■ ۱۳۳

- ۵۳/۹ درصد از پاسخگویان استفاده از مشاوران و صاحب‌نظران را برای مشاوره پیرامون تربیت فرزند به مقدار زیاد قابل‌اتکا دانسته و ۲۴ درصد آن را قابل اتکا ندانسته‌اند.
- «کتاب و مجلات»، «مشاوران و صاحب‌نظران» و «پدر و مادر» هر کدام با بیش از ۵۰ درصد، از نظر اتکاپذیری از طرف والدین دارای بیشترین اطمینان و «دوستان و آشنایان» با ۱۴ درصد کمترین اتکاپذیری را دربر داشته است.
- ۵۶/۲ درصد از پاسخگویان قائل به وجود تفاوت زیاد در تربیت فرزند اول با دیگر فرزندان هستند.
- حدود ۴۲ درصد از پاسخگویان در سخنرانی‌ها و همایش‌هایی که در فرهنگ‌سراها، مدارس، مساجد و سایر اماکن مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان شرکت کرده که از میان آنها، ۶۸/۸ نسبت به منابع اطلاعاتی ارائه شده اعتماد دارند و ۶۶/۴ از افراد از این منابع در زندگی خود استفاده می‌کنند.
- ۶۰ درصد از پاسخگویان از منبع برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با مباحث تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند. از این میان، ۶۸ درصد به آن اعتماد داشته و ۵۸ درصد نیز به دستورات آن عمل می‌کنند.
- ۲۵ درصد از پاسخگویان از منبع مراجعه به مشاور جهت مسائل تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند. از این میان، ۷۱ درصد به آن اعتماد داشته و حدود ۷۳ درصد نیز به دستورات آن عمل می‌کنند.
- ۶۰ درصد از پاسخگویان از منبع خرید کتاب و مجلات مرتبط، برای آشنایی با مسائل تربیتی فرزندان استفاده می‌کنند. از این میان، ۶۵ درصد به آن اعتماد داشته و ۶۱ درصد نیز به دستورات آن عمل می‌کنند.
- ۶۰ درصد از کل پاسخگویان از «برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی» و به طور جداگانه ۶۰ درصد از کل پاسخگویان «کتاب و مجلات» را برای راهنمایی گرفتن در خصوص تربیت فرزندان مورد استفاده قرار می‌دهند. ۴۲ درصد از

- پاسخگویان نیز در سخنرانی‌ها و همایش‌ها در فرهنگ‌سراها، مدارس و مساجد شرکت می‌کنند. مراجعه به مشاوره با ۲۴/۸ درصد کمترین درصد پاسخگویان را به خود اختصاص داده است.
- میزان اعتماد به منابع فوق تقریباً مساوی و در هر کدام حدود ۷۰ درصد از پاسخگویان نسبت به آن منبع اعتماد دارند.
- ۸۲ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات علمی را در مقوله تربیت فرزند زیاد و ۱۳/۱ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۴/۹ درصد نیز اصلاً به نیاز به اطلاعات علمی در این مقوله اعتقادی ندارند.
- ۷۴/۲ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات مذهبی در مقوله تربیت فرزند را زیاد و ۱۹/۸ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۶ درصد نیز اصلاً معتقد به نیاز به اطلاعات مذهبی در این مقوله نیستند.
- ۸۰/۸ درصد از پاسخگویان نیاز به اطلاعات فرهنگی در مقوله تربیت فرزند را زیاد و ۱۵/۷ درصد این نیاز را کم می‌دانند. ۳/۴ درصد نیز اصلاً معتقد به نیاز به اطلاعات فرهنگی در این مقوله نیستند.
- به ترتیب ۸۲ درصد از کل پاسخگویان اطلاعات علمی، ۸۰/۸ درصد اطلاعات فرهنگی و ۷۴/۲ درصد اطلاعات مذهبی را در مقوله تربیت فرزند لازم می‌دانند.
- ۲۹/۶ درصد از پاسخگویان «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» و در اولویت بعد ۱۶/۹ درصد از پاسخگویان «دوستان و محیط فرزندان» را مهم‌ترین اولویت‌ها در دغدغه والدین گروه سنی صفر تا ۷ سال می‌دانند.
- ۲۸/۳ درصد از پاسخگویان «دوستان و محیط فرزندان» و در اولویت بعد ۲۰/۷ درصد «مدرسه و محل تحصیل فرزندان» را مهم‌ترین اولویت‌ها در دغدغه والدین در گروه سنی ۷ تا ۱۵ سال می‌دانند. کمترین تعداد پاسخگویان یعنی ۱/۲ درصد، «یافتن شغل در آینده» و ۱/۲ درصد از پاسخگویان نیز

«هویت ملی» را مهم‌ترین دغدغه والدین می‌دانند.

- ۵۲/۲ درصد از پاسخگویان عوامل اقتصادی را در بچه‌دار شدن به میزان زیاد مؤثر می‌دانند.

- ۷۹/۵ درصد از پاسخگویان عوامل تربیتی را در بچه‌دار شدن به میزان زیاد مؤثر می‌دانند.

- ۷۳/۸ درصد از پاسخگویان عوامل اجتماعی و فرهنگی را در بچه‌دار شدن به میزان زیاد مؤثر می‌دانند.

- اکثر پاسخگویان (۶۰/۶ درصد)، جستجوی اطلاعات توسط والدین در خصوص تربیت فرزندان را کم و ۳۲/۲ درصد از پاسخگویان این اقدام را از طرف والدین زیاد می‌دانند.

- ۶۱/۴ درصد از پاسخگویان نقش خانواده را در تربیت فرزند، در مقایسه با مدرسه و رسانه‌های جمعی دارای اهمیت بیشتری می‌دانند. ۱۵/۹ درصد اهمیت مدرسه و رسانه‌های جمعی را بیشتر دانسته‌اند و ۲۲/۶ درصد نیز معتقدند اهمیت نقش این نهادها در مقایسه با هم تفاوتی ندارد.

- ۵۴ درصد از پاسخگویان علت موفقیت نسل مورد نظرشان در تربیت فرزندان را عوامل فرهنگی می‌دانند. ۳۷/۶ درصد از پاسخگویان عوامل محیطی و اجتماعی را مؤثر دانسته و کمترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۸/۴ درصد نیز عوامل اقتصادی را علت این امر دانسته‌اند.

- میزان مراجعه به «پدر و مادر»، «خواهر و برادر» با افزایش سطح تحصیلات رو به کاهش داشته و در مقابل مشاهده می‌شود که میزان مراجعه به «کتب و مجلات» و «مشاوران و صاحب‌نظران» با افزایش سطح تحصیلات رو به افزایش دارد.

- با افزایش سطح تحصیلات، میزان مراجعه به «مشاور» و «کتب و مجلات» افزایش می‌یابد.

۱- با افزایش تحصیلات، میزان توجه به اطلاعات «علمی» و «فرهنگی» افزایش و میزان توجه به اطلاعات «مذهبی» کاهش می‌یابد.

۲- میزان توجه به مقوله‌های «چگونگی گذراندن اوقات فراغت»، «رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه» و «کسب اطلاعات و مشاوره در خصوص نحوه تربیت فرزندان» با افزایش سطح تحصیلات در بین والدین سنین صفر تا ۷ سال، افزایش و توجه به مقوله «هویت دینی» کاهش یافته است.

بررسی اهداف تحقیق

۱. بررسی مشخصات خانواده‌های تهرانی

حدود نیمی از پاسخگویان کمتر از ۱۰ سال در تهران زندگی می‌کنند و بیشتر آنها پس از ۲۵ سالگی ازدواج کرده‌اند و اکثراً به صورت مستقل و فقط با همسر و فرزندان‌شان زندگی می‌کنند. حدود نیمی از آنها در همسایگی منزل یکی از اقوام خود زندگی می‌کنند. بالای ۶۰ درصد از آنها، تحصیلات پیش‌دانشگاهی و پایین‌تر از آن دارند و حدود نیمی از آنها خانه‌دار یا بازنشسته‌اند و بالای ۸۰ درصد از آنها فرزند دارند.

۲. بررسی میزان اهتمام والدین برای کسب آگاهی و شناخت و نگرش آنها

۱. «کتاب و مجلات»، «مشاوران و صاحب‌نظران» و «پدر و مادر» هرکدام با بیش از ۵۰ درصد اتکاپذیری از طرف والدین دارای بیشترین اطمینان بوده و پس از آن «صدآوسیما» با نزدیک ۵۰ درصد رتبه بعدی را دارد.

۲. هرچند که اکثر افراد دارای سطح تحصیلات پایینی هستند، لکن از دیدگاه این افراد نیاز به هر سه نوع اطلاعات «علمی»، «فرهنگی» و «مذهبی» در حد بالای ۷۰ درصد احساس می‌شود که این نتیجه نشان دهنده آن است که نیاز به این‌گونه اطلاعات به خوبی توسط آنها درک شده است.

۳. بررسی نوع منابع مورد استفاده والدین جهت کسب اطلاعات در خصوص

مسائل تربیتی فرزندان

۱. نزدیک به ۶۰ درصد پاسخگویان، منبع کسب اطلاعات را «صداوسیما» و «کتاب و مجلات» اعلام کرده‌اند. نزدیک به ۴۰ درصد از برنامه‌های فرهنگی مساجد و سخنرانی‌ها و ۲۵ درصد از مشاوران استفاده می‌کنند.

۲. با توجه به میزان اعتماد به این منابع و میزان به‌کارگیری راهنمایی‌های ارائه شده توسط این منابع، می‌توان این‌گونه بیان کرد که در مجموع فقط ۲۵ درصد (حاصل ضرب درصدهای میزان استفاده، اعتماد و به‌کارگیری از یک منبع) افراد در حد زیاد به راهکارها و راهنمایی‌های بیان شده در صداوسیما عمل می‌کنند. همچنین ۲۳ درصد افراد در حد زیاد راهکارها و راهنمایی‌های کتاب‌ها، ۱۹ درصد در حد زیاد راهکارها و راهنمایی‌های مراسم و سخنرانی‌ها و ۱۳ درصد راهکارها و راهنمایی‌های مشاوران را به‌کار گرفته‌اند.

۳. درصدها نشان‌دهنده آن است که در مجموع و با در نظر گرفتن میزان استفاده از منابع، میزان اعتمادپذیری و میزان استفاده، صداوسیما بیشترین تأثیرگذاری را در این حوزه داشته است و نقش مشاوران، کمترین درصد را شامل می‌شود. ۵۴ درصد افراد در حد زیاد به راهکارها و راهنمایی‌های بیان شده توسط مشاورها عمل می‌کنند.

۴. بررسی نقش متغیرهای زمینه‌ای در میزان آگاهی و شناخت والدین نسبت

به مسائل تربیتی فرزندان

۱. میزان مراجعه به «پدر و مادر» و «خواهر و برادر» برای گرفتن مشاوره با افزایش سطح تحصیلات رو به کاهش و در مقابل میزان مراجعه به «کتاب و مجلات» و «مشاوران و صاحب‌نظران» رو به افزایش دارد.

۲. با افزایش سطح تحصیلات، میزان مراجعه به «مشاور» و «کتاب و مجلات» افزایش می‌یابد.

۳. با افزایش سطح تحصیلات، میزان نیاز به اطلاعات «علمی» و «فرهنگی» افزایش و میزان توجه به اطلاعات «مذهبی» کاهش می‌یابد.
۴. میزان توجه به مقوله‌های «چگونگی گذراندن اوقات فراغت»، «رفع نیازهای مادی فرزندان در حد عرف جامعه» و «کسب اطلاعات و مشاوره در خصوص نحوه تربیت فرزندان» با افزایش سطح تحصیلات در بین والدین دارای فرزند سنین صفر تا ۷ سال، افزایش و توجه به مقوله «هویت دینی» کاهش یافته است.

پیشنهاد‌های تحقیق

۱. با توجه به گستردگی صداوسیما و ایفای نقش اول در به‌کاربردن راهنمایی‌های ارائه شده توسط این منبع، لازم است که نظارت بر برنامه‌های تربیتی صداوسیما دقیق‌تر و جامع‌تر شود.
۲. با توجه به آنکه میزان اعتماد به منابع مشاوره بالا و میزان استفاده از مشاوره کم است، به نظر می‌رسد دسترسی کم افراد به مشاور و هزینه‌های اقتصادی آن منجر به کاهش میزان مراجعه به مشاور شده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود دسترسی به مشاور در برنامه‌های حمایتی دولت قرار گیرد.
۳. رابطه بین تحصیلات و مراجعه به مباحث دینی مانند هویت دینی و توجه به آموزه‌های دینی منفی است که به نظر می‌رسد دلیل آن عدم توانایی کافی مبلغان دینی در بیان حقایق دین باشد. پیشنهاد می‌شود حوزه‌های دینی به طور جدی‌تر به بیان دیدگاه اسلام در خصوص مسائل تربیتی پرداخته و زمینه‌های ورود این‌گونه مباحث به دروس دانشگاهی را فراهم آورند.

منابع و مأخذ

- اعزازی، شهلا (۱۳۸۰). *جامعه‌شناسی خانواده*. تهران: روشنگران و مطالعات زنان.
- تنهایی، حسین ابوالحسن (۱۳۷۳). *درآمدی بر مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی*. تهران: مرندیز.
- دهقانی، رضا (۱۳۸۹). *رساله حقوق امام سجاد(ع)*. قم: نسیم حیات.
- روزن باوم، هاییدی (۱۳۶۷). *خانواده به منزله ساختاری در مقابل جامعه*. ترجمه: محمد صادق مهدوی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- سلیمانی، زین (۱۳۸۶). *بررسی شیوه‌های فرزند‌پروری مادران در سه نسل متوالی مادر ۴۰ - ۲۱، مادر بزرگ ۶۰ - ۴۱ و مادر مادر بزرگ ۶۰ سال به بالا*. پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مطالعات زنان، دانشگاه آزاد اسلامی.
- سیف، سوسن (۱۳۶۸). *تئوری رشد خانواده*. تهران: دانشگاه الزهرا.
- شعاری‌نژاد، علی اکبر (۱۳۶۴). *فرهنگ علوم رفتاری*. تهران: امیرکبیر.

- شیخی، محمد تقی (۱۳۸۰). *جامعه‌شناسی زنان و خانواده*. تهران: شرکت سهامی انتشار.

- قائمی، علی (۱۳۸۲). *نظام حیات خانواده در اسلام*. تهران: انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران.

- کوزر، لیویس (۱۳۸۳). *زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی*. تهران: علمی.

- محمودیان، حسین. شرفی، محمدرضا. خوش‌بین، سهیلا. احمدی، احمد (۱۳۸۳). *دانش خانواده*. تهران: سمت.

- وثوقی، منصور، نیک خلق، علی اکبر (۱۳۷۸). *مبانی جامعه‌شناسی*. تهران: خردمند.

- MacIver R.M. (1948). *Society, a textbook of sociology*, New York: Rinehart & Company, INC.

- Raven, Rubin. (1983). *Social Psychology*, second edition, Canada John Wiley and Sons

- Rosebham, D. Seligman, M, E, P. (1989). *Abnormal psychology*, New York. W. W. Norton and company.